

31987L0402

1987 8 8

EUROPOS BENDRIJŲ OFICIALUSIS LEIDINYS

L 220/1

TARYBOS DIREKTYVA

1987 m. birželio 25 d.

dėl konstrukcijų, apsaugančių nuo apvirtimo, kurios montuojamos prieš siauros tarpvėžės ratinių žemės ūkio ir miškų ūkio traktorių vairuotojo sėdynę

(87/402/EEB)

EUROPOS BENDRIJŲ TARYBA,

atsižvelgdama į Europos ekonominės bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 100 straipsnį,

atsižvelgdama į Komisijos pasiūlymą ⁽¹⁾,

atsižvelgdama į Europos Parlamento nuomonę ⁽²⁾,

atsižvelgdama į Ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽³⁾,

kadangi 1984 m. kovo 4 d. Tarybos direktyva 74/150/EEB dėl valstybių narių įstatymų, reglamentuojančių ratinių žemės ūkio ar miškų ūkio traktorių tipo patvirtinimą, suderinimo ⁽⁴⁾ su paskutiniais pakeitimais, padarytais Ispanijos ir Portugalijos stojimo aktu, nustato, kad nuostatos, būtinos EEB tipo tvirtinimo tvarkai įgyvendinti, kai šis tvirtinimas teikiamas atskiroms traktoriaus dalims arba charakteristikoms, turėtų būti aiškiai apibrėžtos specialiose direktyvose; kadangi nuostatos, susijusios su konstrukcijomis, apsaugančiomis nuo apvirtimo, ir su šių konstrukcijų montavimu prie traktorių, buvo nustatytos Direktyva 77/536/EEB ⁽⁵⁾ ir Direktyva 79/622/EEB ⁽⁶⁾ su paskutiniais pakeitimais, padarytais Ispanijos ir Portugalijos stojimo aktu; kadangi šių dviejų direktyvų nuostatos atitinkamai taikomos statinio ir dinaminio bandymo atlikimo tvarkai – šiuo metu gamintojai gali remtis abiejų bandymų atlikimo tvarka – ir susijusios su etaloniniais traktoriais, t. y. tais, kurių važiuoklės prošvaisa ne didesnė kaip 1000 mm ir kurių vienos iš varan-

čiųjų ašių nereguliuojamos arba reguliuojamos tarpvėžės plotis ne mažesnis kaip 1150 mm, ir sveriančių, jeigu traktoriams taikomos „dinaminio bandymo“ direktyvos nuostatos, 1,5–4,5 tonos arba ne mažiau kaip 800 kg, jeigu traktoriams taikomos „statinio bandymo“ direktyvos nuostatos;

kadangi traktorių, kuriems taikomos šios direktyvos nuostatos, didžiausia važiuoklės prošvaisa yra 600 mm, vienos iš ašių nustatytas arba reguliuojamas tarpvėžės plotis – ne didesnis kaip 1150 mm (šios ašies ratams sumontuotos didesnių matmenų padangos), o masė didesnė kaip 600, tačiau ne didesnė kaip 3000 kilogramų; kadangi ypatingai veiklai naudojamų traktorių konstrukcijoms, apsaugančioms nuo apvirtimo, galima taikyti specifinius arba kitokius reikalavimus nei apibrėžti Direktyvoje 77/536/EEB ir Direktyvoje 79/622/EEB;

kadangi techniniai reikalavimai, kuriuos šie „siauros tarpvėžės traktoriai“ turi atitikti pagal nacionalinius įstatymus, siejasi, *inter alia*, su konstrukcijomis, apsaugančiomis nuo apvirtimo, ir su šių konstrukcijų montavimu prie traktoriaus; kadangi šie reikalavimai pavienėse valstybėse narėse skiriasi; kadangi dėl to būtina, kad visos valstybės narės nustatytų vienodus reikalavimus arba papildydamos jose galiojančias taisykles, arba pakeisdamos jas naujomis, visų pirma siekiant sudaryti galimybę, kad EEB tipo tvirtinimo tvarka, kuri reglamentuojama direktyva 74/150/EEB, galėtų būti taikoma kiekvienam traktoriaus tipui;

⁽¹⁾ OL C 222, 1985 9 2, p. 1.

⁽²⁾ OL C 190, 1987 7 20.

⁽³⁾ OL C 169, 1985 7 8, p. 5.

⁽⁴⁾ OL L 84, 1974 3 28, p. 10.

⁽⁵⁾ OL L 220, 1977 8 29, p. 1.

⁽⁶⁾ OL L 179, 1979 7 17, p. 1.

kadangi šios direktyvos nuostatos taikomos dviejų atramų tipo konstrukcijoms, apsaugančioms nuo apvirtimo, kurios montuojamos prieš vairuotojo sėdynę ir kurioms, palyginti su traktoriaus kontūrais, būdinga sumažinta laisvoji erdvė, ir dėl to jokiomis aplinkybėmis nepatartina kaip nors trukdyti prieigą į vairuotojo vietą, tačiau tokias konstrukcijas verta išlaikyti (atlenkiamas ar ne) atsižvelgiant į tai, kad jas patogiau naudoti; kadangi užpakalinėje siauros tarpvėžės žemės ir miškų ūkio traktorių dalyje montuojamoms konstrukcijoms, apsaugančioms nuo apvirtimo, taikoma Direktyva 86/298/EEB⁽¹⁾;

kadangi konstrukcijų, apsaugančių nuo apvirtimo ir šių konstrukcijų montavimo prie traktoriaus sudėtinės dalies tipo tvirtinimo suvienodinta tvarka suteikia galimybę kiekvienai valstybei narei tikrinti, ar laikomasi bendrų konstrukcijos ir bandymų reikalavimų, ir, išsiuntus sudėtinės dalies tipo tvirtinimo sertifikato, užpildyto kiekvienam konstrukcijos, apsaugančios nuo apvirtimo, ir jos montavimo prie traktoriaus tipui, kopiją, pranešti kitoms valstybėms narėms savo išvadas; kadangi uždėjus EEB sudėtinės dalies tipo tvirtinimo ženklą ant visų konstrukcijų, pagamintų laikantis patvirtinto tipo reikalavimų, nėra jokios būtinybės techniškai tikrinti tokias konstrukcijas kitose valstybėse narėse; kadangi bendrieji reikalavimai dėl konstrukcijos, apsaugančios nuo apvirtimo, kitų elementų ir charakteristikų bus nustatyti vėliau;

kadangi suvienodintais reikalavimais iš esmės siekiama visoje Bendrijoje užtikrinti saugą keliuose ir dirbant; kadangi dėl šios priežasties būtina nustatyti įpareigojimą, kad traktoriuose, kuriems taikomos šios direktyvos nuostatos, būtų sumontuotos konstrukcijos, apsaugančios nuo apvirtimo;

kadangi nacionalinių įstatymų, susijusių su traktoriais, derinimas sąlygoja valstybių narių patikrinimų, kuriuos kiekviena valstybė narė atlieka pagal bendrus reikalavimus, abipusį pripažinimą,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis

Šios direktyvos nuostatos taikomos Direktyvos 74/150/EEB 1 straipsnyje apibrėžtiems traktoriais, kurių charakteristikos yra tokios:

- važiuoklės prošvaisa, išmatuota nuo žemiausių priekinės arba užpakalinės ašies taškų, paliekant erdvės diferencialui, ne didesnė kaip 600 mm,
- vienos iš dviejų ašių nereguliuojamas arba reguliuojamas tarpvėžės plotis ne didesnis kaip 1150 mm, kai šios ašies ratams sumontuotos didesnių matmenų padangos. Tariamą, kad ašies, kurios ratams sumontuotos platesnės padangos,

nustatytas ne didesnis kaip 1150 mm tarpvėžės plotis. Kitos ašies tarpvėžės plotį turi būti įmanoma nustatyti taip, kad išoriniai siauresnių padangų kraštai neatsidurtų už kitos ašies padangų išorinių kraštų. Kai dviem ašims sumontuoti vienodo dydžio ratlankiai ir padangos, abiejų ašių ratų reguliuojamos ar nereguliuojamos tarpvėžės plotis turi būti ne didesnis kaip 1150 mm,

- masė 600 ir 3000 kilogramų, atitinkanti parengto eksploatuoti traktoriaus masę, apibrėžtą Direktyvos 74/150/EEB I priedo 2.4 skirsnyje, įskaitant konstrukciją, apsaugančią nuo apvirtimo, sumontuotą pagal šios direktyvos nuostatas, ir didžiausių matmenų, kokius rekomenduoja gamintojas, padangas.

2 straipsnis

1. Kiekviena valstybė narė kiekvienam konstrukcijos, apsaugančios nuo apvirtimo, ir įtaisų, kuriais šios konstrukcijos montuojamos prie traktoriaus, tipui, atitinkančiam konstrukcijos ir bandymo reikalavimus, nustatytus šios direktyvos I–IV prieduose, suteikia EEB sudėtinės dalies tipo tvirtinimą.

2. EEB sudėtinės dalies tipo tvirtinimą suteikusi valstybė narė imasi reikiamų priemonių, jeigu tai būtina ir, jeigu reikia, bendradarbiaudama su kitų valstybių narių kompetentingomis institucijomis, patikrinti, ar produkcijos pavyzdžiai atitinka patvirtintą tipą. Tokie patikrinimai atliekami tik rengiant atsitiktinius tikrinimus.

3 straipsnis

Valstybės narės kiekvienam konstrukcijos, apsaugančios nuo apvirtimo, ir įtaisų, kuriais šios konstrukcijos montuojamos prie traktoriaus, tipui, kurį jos tvirtina pagal 2 straipsnio nuostatas, traktoriaus ar konstrukcijos, apsaugančios nuo apvirtimo, gamintojui arba gamintojo įgaliotajam atstovui išduoda EEB sudėtinės dalies tipo patvirtinimo ženklą, atitinkantį šios direktyvos VII priede nustatytą pavyzdį.

Valstybės narės imasi visų tinkamų priemonių užtikrinti, kad nebūtų naudojami ženklai, galintys kelti painiavą, susijusią su konstrukcijomis, apsaugančiomis nuo apvirtimo, kurioms pagal 2 straipsnio nuostatas suteiktas sudėtinės dalies tipo tvirtinimas, ir su kitais įtaisais.

4 straipsnis

1. Jokia valstybė narė negali uždrausti pateikti į rinką konstrukcijų, apsaugančių nuo apvirtimo, arba įtaisų, kuriais šios konstrukcijos montuojamos prie traktoriaus, dėl priežasčių, susijusių su jų konstrukcija, jeigu konstrukcijos ir įtaisai turi EEB sudėtinės dalies tipo patvirtinimo ženklą.

⁽¹⁾ OL L 186, 1986 7 8, p. 26.

2. Vis dėlto valstybė narė gali uždrausti pateikti į rinką konstrukcijas, apsaugančias nuo apvirmimo, su EEB sudėtinės dalies tipo patvirtinimo ženklu, kurios neatitinka patvirtinto tipo reikalavimų.

Valstybė narė nedelsdama praneša kitoms valstybėms narėms ir Komisijai apie priemones, kurių imtasi, ir nurodo priežastis, dėl kurių priimtas toks sprendimas.

5 straipsnis

Kiekvienos valstybės narės kompetentingos institucijos kitų valstybių narių kompetentingoms institucijoms per mėnesį nusiunčia sudėtinės dalies tipo tvirtinimo sertifikatą, kurių pavyzdys pateikiamas VIII priede, užpildytų kiekvienam konstrukcijos, apsaugančios nuo apvirmimo, tipui, kuriam valstybės narės suteikia tvirtinimą arba atsisako suteikti tvirtinimą, kopijas.

6 straipsnis

1. Jeigu EEB sudėtinės dalies tipo tvirtinimą suteikusi valstybė narė nustato, kad kai kurios konstrukcijos, apsaugančios nuo apvirmimo, ir įtaisai, kuriais šios konstrukcijos montuojamos prie traktoriaus, turintys tą patį EEB sudėtinės dalies tipo tvirtinimo ženklą, neatitinka tipo, kurį valstybė narė yra patvirtinusi, reikalavimų, ši valstybė narė imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad produkcijos pavyzdžiai atitiktų patvirtinto tipo reikalavimus. Šios valstybės narės kompetentingos institucijos kitos valstybės narės kompetentingoms institucijoms praneša apie priimtas priemones, kurios prireikus, jeigu pakartotinai ir šurkščiau pažeidžiami nustatyti reikalavimai, gali apimti ir EEB sudėtinės dalies tipo tvirtinimo paskelbimą negaliojančiu. Minėtos institucijos imasi tokių pat priemonių, jeigu kitos valstybės narės kompetentingos institucijos joms praneša apie reikalavimų nesilaikymą.

2. Valstybių narių kompetentingos institucijos per mėnesį viena kitoms praneša apie visus EEB sudėtinės dalies tipo tvirtinimus, paskelbtus negaliojančiais, ir apie priežastis, dėl kurių tokios priemonės imtasi.

7 straipsnis

Kai, remiantis nuostatomis, priimtomis įgyvendinant šią direktyvą, priimamas sprendimas atsisakyti išduoti EEB sudėtinės dalies tipo tvirtinimą konstrukcijai, apsaugančiai nuo apvirmimo, ir įtaisams, kuriais ji montuojama prie traktoriaus, arba paskelbti šį tipo tvirtinimą negaliojančiu, arba uždrausti konstrukciją ar įtaisą pateikti į rinką arba juos naudoti, nurodomos išsamios tokio sprendimo priežastys. Apie tokį sprendimą pranešama suinteresuotai šaliai, kuri kartu informuojama apie savo teisių gynimo priemones pagal valstybėse narėse galiojančius įstatymus ir apie terminus, per kuriuos leidžiama tokiomis teisų gynimo priemonėmis pasinaudoti.

8 straipsnis

Jokia valstybė narė negali atsisakyti suteikti traktoriui EEB tipo tvirtinimą arba nacionalinį tipo patvirtinimą dėl priežasčių, susijusių su konstrukcija, apsaugančia nuo apvirmimo, arba su įtaisais, kuriais ši konstrukcija montuojama prie traktoriaus, jeigu ji turi EEB sudėtinės dalies tipo tvirtinimo ženklą ir jeigu laikomasi IX priede nustatytų reikalavimų.

9 straipsnis

1. Jokia valstybė narė negali atsisakyti arba uždrausti prekybą, registruoti, pradėti eksploatuoti arba naudoti traktorių dėl priežasčių, susijusių su konstrukcija, apsaugančia nuo apvirmimo, ir su įtaisais, kuriais ši konstrukcija montuojama prie traktoriaus, jeigu konstrukcijos ir įtaisai turi EEB sudėtinės dalies tipo tvirtinimo ženklą ir jeigu laikomasi IX priede išdėstytų reikalavimų.

Tačiau valstybės narės, laikydamosi Sutarties nuostatų, gali nustatyti šioje direktyvoje nurodytų traktorių naudojimo apribojimus tose srityse, kur to reikalauja saugos interesai, susiję su tam tikrų teritorijų arba kultūrų specifiniu pobūdžiu. Valstybės narės praneša Komisijai apie bet kokius pirmiau minėtus apribojimus iki jų įgyvendinimo ir apie priežastis, paskatinusias juos nustatyti.

2. Ši direktyva neturi įtakos valstybių narių teisei – deramai laikantis Sutarties nuostatų – nustatyti reikalavimų, kuriuos jos laiko būtinais siekiant užtikrinti, kad darbuotojai, dirbantys su atitinkamais traktoriais, būtų apsaugoti, jeigu tai nereiškia, jog apsaugos konstrukcijos modifikuojamos šioje direktyvoje nurodytu būdu.

10 straipsnis

1. Taikant EEB tipo tvirtinimo nuostatas, kiekvienam 1 straipsnyje nurodytam traktoriui turi būti sumontuota konstrukcija, apsauganti nuo apvirmimo.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyta konstrukcija, jeigu tai nėra užpakalinėje traktoriaus dalyje montuojama apsaugos konstrukcija, turi atitikti šios direktyvos I – V prieduose arba Direktyvoje 77/536/EEB ar Direktyvoje 79/622/EEB nustatytus reikalavimus.

11 straipsnis

Visi pakeitimai, būtini šios direktyvos priedų reikalavimus derinant su technikos pažanga, priimami laikantis Direktyvos 74/150/EEB 13 straipsnyje nustatytos tvarkos.

12 straipsnis

Per 18 mėnesių nuo pranešimo apie šią direktyvą dienos Taryba, gavusi Komisijos pasiūlymą ir remdamasi Sutarties nuostatomis, priima direktyvą, papildančią šią direktyvą nuostatomis, kuriomis nustatoma, kad atliekant dinaminį bandymą diegiami papildomi smūginės apkrovos bandymai.

13 straipsnis

1. Valstybės narės priima nuostatas, kurios, įsigaliojusios per 24 mėnesius nuo pranešimo apie šią direktyvą dienos ⁽¹⁾, įgyvendina šią direktyvą ir apie tai nedelsdamos praneša Komisijai.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų pagrindinių nacionalinės teisės nuostatų tekstus.

14 straipsnis

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Liuksemburge, 1987 m. birželio 25 d.

Tarybos vardu

Pirmininkas

H. DE CROO

⁽¹⁾ Apie šią direktyvą valstybėms narėms buvo pranešta 1987 m. birželio 26 d.

I PRIEDAS

EEB SUDĖTINĖS DALIES TIPO TVIRTINIMO SĄLYGOS

1. APIBRĖŽIMAS

1.1. „Konstrukcija, apsauganti nuo apvirtimo“ (toliau – „saugos konstrukcija“) – tai prie traktoriaus primontuota konstrukcija, kurios pagrindinė paskirtis – pašalinti arba sumažinti pavojus vairuotojui, jeigu įprastai naudojamas traktorius apvirstų.

1.2. 1.1 papunktyje paminėtoms saugos konstrukcijoms būdingos šios charakteristikos:

- pagrindinės konstrukcijos montuojamos prieš vairaračio vidurį,
- saugos konstrukcijų laisvoji erdvė atitinka nustatytą IV-A priedo 2 skirsnyje.

2. BENDRIEJI REIKALAVIMAI

2.1. Kiekviena saugos konstrukcija ir įtaisai, kuriais ji montuojama prie traktoriaus, turi būti suprojektuoti ir sukonstruoti taip, kad būtų tinkami 1.1 papunktyje nustatytai pagrindinei paskirčiai.

2.2. Tariaama, kad ši sąlyga tenkinama, jeigu laikomasi II, III ir IV priedų reikalavimų.

3. PARAIŠKA EEB SUDĖTINĖS DALIES TIPUI PATVIRTINTI

3.1. Paraišką, kad saugos konstrukcijai ir įtaisams, kuriais ji montuojama prie traktoriaus, dėl jų stiprumo būtų suteiktas EEB sudėtinės dalies tipo tvirtinimas, įteikia traktoriaus ar saugos konstrukcijos gamintojas arba jų įgaliotieji atstovai.

3.2. Kartu su paraiška patvirtinti EEB sudėtinės dalies tipą įteikiama po tris toliau išvardytų dokumentų egzempliorius ir nurodomos šios detalės:

- brėžinys, nubraižytas pagal jame nurodytą mastelį, arba brėžinyje nurodomi pagrindiniai saugos konstrukcijos matmenys, pateikiant bendrą saugos konstrukcijos komponuotę. Šiame brėžinyje visų pirma būtina pateikti saugos konstrukcijos montavimo sudėtinį dalių detales,
- nuotraukos, kuriose pateiktas šoninis ir galinis montavimo detalių vaizdas,
- trumpas saugos konstrukcijos aprašas, įskaitant konstrukcijos tipo aprašą, šios konstrukcijos montavimo prie traktoriaus būdo aprašą ir, jeigu reikia, plakiravimo detalių ir vidaus apdailos aprašas,
- konstrukcijos medžiagų ir konstrukcijos, apsaugančios nuo apvirtimo, montavimo įtaisų medžiagų detales (žr. VI priedą).

3.3. Traktorius, atitinkantis reprezentacinį traktoriaus, kuriam turi būti patvirtinta saugos konstrukcija, tipą, pristatomas į techninę tarnybą, atliekančią sudėtinės dalies tipo tvirtinimo bandymus. Šiam traktoriui turi būti primontuota saugos konstrukcija.

Be to, gamintojas turi nurodyti priekinės ir užpakalinės ašių ratams pritaikytų padangų arba padangų, kurias šiems ratams galima montuoti, matmenis.

3.4. EEB sudėtinės dalies tipo tvirtinimo turėtojas gali prašyti, kad šis tipo tvirtinimas būtų išplėstas ir kitiems traktoriaus tipams. Pirminį EEB sudėtinės dalies tipo tvirtinimą suteikusi kompetentinga institucija turi išplėsti šį tvirtinimą kitam traktoriaus tipui, jeigu patvirtinta saugos konstrukcija ir traktoriaus tipas (-ai), kuriam (-iems) prašoma išplėsti tvirtinimą, atitinka šiuos reikalavimus:

- traktoriaus masė be balasto, apibrėžta III priedo 1.4 punkte, etaloninę masę, naudojamą atliekant bandymus, viršija ne daugiau kaip 5 %,
- montavimo būdas ir traktoriaus dalys, prie kurių tvirtinama konstrukcija, yra identiški,

- bet kokių sudėtinių dalių, pavyzdžiui, užpakalinių sparnų ir variklio dangčio, prie kurių galima montuoti saugos konstrukciją, stiprumas yra vienodas ir šie sudėtinės dalys, atsižvelgiant į saugos konstrukciją, išdėstyti vienodai,
- vairuotojo sėdynės ir vairaračio kritiniai matmenys bei padėtis atsižvelgiant į saugos konstrukciją ir taškų, laikomų nejudamais, į kuriuos atsižvelgiama nustatant, ar laisvoji erdvė apsaugota, ir susijusių su saugos konstrukcija, yra tokie, kad saugos konstrukcija vis dar apsaugo laisvąją erdvę po to, kai ši konstrukcija deformuojasi atliekant įvairius bandymus.

4. ŽENKLAI

4.1. Kiekviena saugos konstrukcija, atitinkanti patvirtinto tipo reikalavimus, turi būti su šiais ženklais:

4.1.1. prekės ženklu arba firmos pavadinimu;

4.1.2. sudėtinės dalies tipo tvirtinimo ženklu, atitinkančiu VII priede nustatytą pavyzdį;

4.1.3. saugos konstrukcijos serijos numeriu;

4.1.4. traktoriaus (-ių), kuriam (-iems) skirta, saugos konstrukcija, modelis ir tipas (-ai).

4.2. Visi šie duomenys turi būti pateikti mažoje plokštelėje.

4.3. Šie ženklai turi būti matomi, įskaitomi ir neištrinami.

II PRIEDAS

SVARBIAUSIOS STIPRUMO BANDYMŲ, NUMATYTŲ III IR IV PRIEDUOSE SĄLYGOS

1. PASIRUOŠIMAS PARENGIAMAJAM BANDYMU

Traktoriaus saugos konstrukcija turi būti sumontuota taip, kad ji užtikrintų vairuotojo saugumą. Traktoriui turi būti sumontuotos didžiausio skersmens, kokį yra nurodęs gamintojas, ir mažiausio skerspjuvio pirmiau minėto skersmens padangos. Į padangas neturi būti pripilta skysčio ir padangos pripučiamos taip, kad jų slėgis atitiktų rekomenduotąjį lauko darbams.

Užpakalinių ratų turi būti nustatytas siauriausias tarpvėžės plotis; priekinių ratų pagal galimybes turi būti nustatytas toks pat tarpvėžės plotis kaip ir užpakalinių. Jeigu galima nustatyti priekinių ratų du tarpvėžės pločius, kurie vienodu dydžiu skiriasi nuo siauriausio užpakalinių ratų tarpvėžės pločio, iš priekinių ratų dviejų tarpvėžės pločių turi būti pasirinktas siauresnis.

Visi traktoriaus bakai turi būti pripildyti arba skysčius gali atstoti atitinkamoje vietoje primontuotas tokios pat masės svarmuo.

2. SKERSINIO PASTOVUMO BANDYMAS

Traktorius, paruoštas pagal pirmiau išdėstytus nurodymus, ant horizontalaus paviršiaus statomas taip, kad traktoriaus priekinės ašies švytavimo taškas arba lankstaus rėmo traktoriaus horizontalaus švytavimo taškas galėtų laisvai slankioti tarp dviejų ašių.

Bet kokiomis tinkamomis priemonėmis, pavyzdžiui, kėlikliu arba gerve, pakreipiama, nuolatos matuojant posvyrio kampą, traktoriaus dalis, standžiai sujungta su ašimi, kuriai tenka daugiau kaip 50 % traktoriaus masės. Šis kampas turi būti bent 38° tuo metu, kai traktoriaus pusiausvyra, jo ratams liečiant žemę, pasidaro nestabili.

Bandymas atliekamas du kartus: pirmą kartą atliekant bandymą traktoriaus vairaratis būna iki galo pasuktas į dešinę, o antrą kartą – iki galo į kairę.

3. TRAKTORIAUS APVIRTIMO BANDYMAS

3.1. Bendrosios pastabos

Šiuo bandymu nustatoma, ar konstrukcija, primontuota prie traktoriaus vairuotojui apsaugoti, gali patikimai užtikrinti, kad apvirtęs ant šlaito, kurio gradientas 1:1,5, traktorius nesiverstų keletą kartų iš eilės.

Įrodymus, kad virstantis traktorius nesiverčia keletą kartų iš eilės, galima pateikti vienu iš dviejų toliau 3.2 ir 3.3 punktuose aprašytų metodų.

3.2. Įrodymas, kad traktorius nesiverčia keletą kartų iš eilės, gaunamas atlikus apvirtimo bandymą

Apvirtimo bandymas turi būti atliktas su nuožulnia plokštuma, kurios ilgis bent keturi metrai (žr. V priedo 1 paveikslą). Plokštumos paviršius turi būti uždengtas 18 cm storio medžiaga, kurios pagal ASAE rekomendacijos Nr. R 313 pirmą skirsnį išmatuotas atsparumo kūgio prasiskverbimui indeksas A yra (235 ± 20) arba B (335 ± 20) .

Traktorius verčiamas į šoną iš rimties padėties; šiam tikslui nuožulnios plokštumos viršuje traktorius statomas taip, kad jo ratai, esantys žemesnėje nuožulnios plokštumos dalyje, remtųsi į šią plokštumą, o traktoriaus vidurinė plokštuma būtų lygiagreti horizontalėms.

Traktorius, atsitrengęs į nuožulnios plokštumos paviršių, gali pakilti nuo šio paviršiaus atsirėmęs į viršutinį saugos konstrukcijos kampą, tačiau traktorius neturi verstis dar kartą. Traktorius tuo šonu, kuriuo jis pirmą kartą trenkėsi į nuožulnią plokštumą, turi vėl kristi ant plokštumos.

3.3. Įrodymas, kad traktorius nesiverčia keletą kartų iš eilės, gaunamas atlikus apskaičiavimą

3.3.1. Siekiant apskaičiuoti, kad būtų patikrinta, ar traktorius nesiverčia keletą kartų iš eilės, turi būti nustatyti šie būdingieji traktoriaus duomenys (žr. 2 priedėlio paveikslą):

H 1 (m): sunkio centro aukštis,

L 3 (m): horizontalus atstumas tarp sunkio centro ir užpakalinės ašies,

L 2	(m):	horizontalus atstumas tarp sunkio centro ir priekinės ašies,
D 3	(m):	užpakalinių padangų aukštis,
D 2	(m):	priekinių padangų aukštis,
H 6	(m):	gabaritinis aukštis (smūginės apkrovos taško aukštis),
L 6	(m):	horizontalus atstumas tarp sunkio centro ir viršutinio saugos konstrukcijos linijos taško (rašomas minuso ženklas, jeigu šis taškas yra prieš sunkio centro plokštumą),
B 6	(m):	saugos konstrukcijos plotis,
H 7	(m):	variklio dangčio aukštis,
B 7	(m):	variklio dangčio plotis,
L 7	(m):	horizontalus atstumas tarp sunkio centro ir variklio dangčio priekinio kampo,
H 0	(m):	priekinės ašies svyravimo taško aukštis,
S	(m):	užpakalinių ratų tarpvėžės plotis,
B 0	(m):	užpakalinės padangos plotis,
D 0	(rad):	priekinės ašies svyravimo kampas (nuo pradinės iki galinės padėties),
M	(kg):	traktoriaus masė,
Q	(kgm ²):	inercijos momentas apie išilginę ašį per sunkio centrą.

Tarpvėžės pločio S ir padangos $B 0$ suma turi būti didesnė už saugos konstrukcijos plotį $B 6$.

3.3.2. Apskaičiavimui, galima daryti tokias supaprastintas prielaidas:

- stovintis traktorius, kurio priekinė ašis yra balastuota, virsta ant šlaito, kurio gradientas 1:1,5, kai sunkio centras atsiduria tiesiai virš ašies, apie kurią sukasi virstantis traktorius,
- ašis, apie kurią sukasi virstantis traktorius, lygiagrečiai traktoriaus išilginei ašiai ir kerta priekinio ir užpakalinio rato sąlyčio su šlaitu paviršiaus vidurį,
- traktorius nuožulnia plokštuma neslysta į apačią,
- smūgis į nuožulnią plokštumą iš dalies yra tamprusis, o tamprumo koeficientas $U = 0,2$,
- prasiskverbimo į nuožulnią plokštumą gylio ir saugos konstrukcijos deformacijos suma $T = 0,2$ m,
- jokie kiti traktoriaus sudėtinės dalys neprasiskverbia į nuožulnią plokštumą.

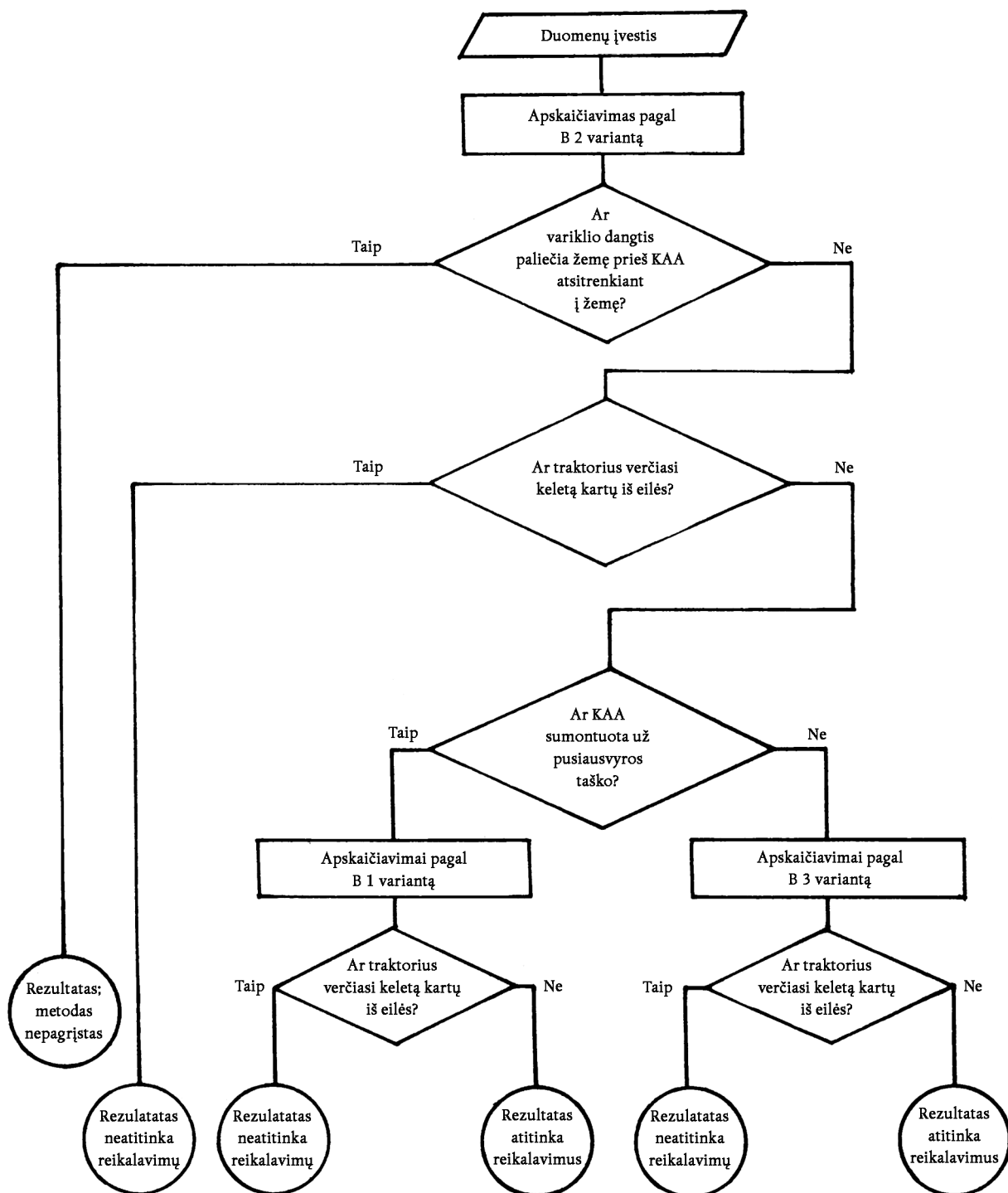
4. STIPRUMO BANDYMŲ SĄLYGOS

Stiprumo bandymus, aprašytus III ir IV prieduose, su saugos konstrukcija galima atlikti tik tuomet, kai patenkinamai atlikti šio priedo 2 ir 3 skirsniuose aprašyti bandymai.

1 priedėlis

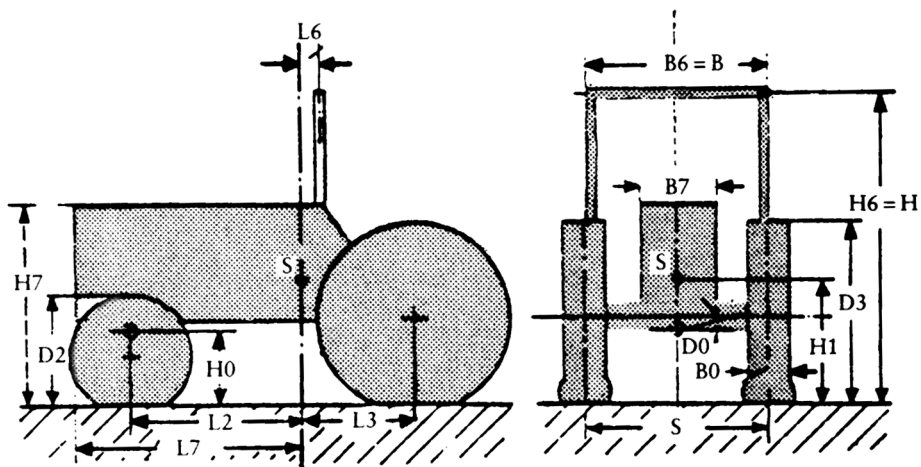
Veiksmų tvarka, kuria nustatoma, ar traktorius, apvirtęs į šoną, verčiasi keletą kartų iš eilės, kai jo užpakalinėje, priekinėje arba vidurinėje dalyje sumontuota konstrukcija, apsauganti nuo apvirtimo (KAA)

- B 1 variantas: KAA smūginės apkrovos taškas yra už išilginės nestabiliosios pusiausvyros taško
 B 2 variantas: KAA smūginės apkrovos taškas yra arti išilginės nestabiliosios pusiausvyros taško
 B 3 variantas: KAA smūginės apkrovos taškas yra prieš išilginės nestabiliosios pusiausvyros tašką

2 priedėlis

Skaitmenys, susiję su traktoriaus apvirtimu

Masė	 kg
Priekinės padangos	 v
Užpakalinės padangos	 h
Inercijos momentas Q	 kgm^2

Duomenys, būtini apskaičiuojant traktoriaus apvirtimą, kai virsdamas traktorius gali suktis apie vieną iš trijų ašių

III PRIEDAS

SAUGOS KONSTRUKCIJŲ IR ĮTAISŲ, KURIAIS JOS MONTUOJAMOS PRIE TRAKTORIŲ, STIPRUMO BANDYMŲ SĄLYGOS

1. BENDRIEJI REIKALAVIMAI

1.1. Bandymų tikslai

Bandymai, kuriems atlikti naudojami specialūs standai, skirti tokioms apkrovoms modeliuoti, kokios veikia saugos konstrukciją, kai traktorius apvirsta. Šie bandymai, aprašyti IV priede, leidžia tirti saugos konstrukcijos ir kiekvieno įtaiso, kuriais ši konstrukcija montuojama prie traktoriaus, bei kiekvienos traktoriaus dalies, kurias bandymo metu veikia apkrova, stiprumą.

1.2. Bandymų metodai

Bandymus gamintojo nuožiūra galima atlikti laikantis dinaminiam bandymui (žr. III A ir IV A priedus) arba statiniam bandymui (žr. III B ir IV B priedus) numatytos tvarkos.

Šie du bandymų metodai yra lygiaverčiai.

1.3. Bendros pasirengimo bandymams taisyklės

- 1.3.1. Saugos konstrukcija turi atitikti serijinės gamybos specifikacijas. Saugos konstrukcija gamintojo rekomenduotu būdu turi būti primontuota prie traktoriaus, kuriam ji skirta.

Galima nereikalausti, kad statiniam stiprumo bandymui būtų pristatytas visas traktorius; tačiau saugos konstrukcija ir traktoriaus dalys, prie kurių montuojama ši konstrukcija atitinka veikiantį įrenginį, toliau vadinamą „junginiu“.

- 1.3.2. Prie statiniam ir dinaminiam bandymui atlikti surinkto traktoriaus turi būti primontuotos visos serijinės gamybos sudėtinės dalys, galinčios daryti įtaką saugos konstrukcijos stiprumui, arba reikalingos atliekant stiprumo bandymą.

Sudėtinės dalys, kurios laisvojoje erdvėje gali kelti pavojų, taip pat turi būti sumontuotos siekiant nustatyti, ar laikomasi šio priedo 3.1 ir 3.2 punktų reikalavimų.

Turi būti pristatyti traktoriaus arba saugos konstrukcijos visos sudėtinės dalys, įskaitant apsaugą nuo atmosferos poveikio, arba pateikti jų brėžiniai.

- 1.3.3. Atliekant stiprumo bandymą turi būti išmontuoti visi skydai ir visos su konstrukcija nesusijusios nestacionarios sudėtinės dalys, kad jos negalėtų sustiprinti saugos konstrukcijos.

1.3.4. Tarpvėžės plotis

Turi būti nustatytas toks tarpvėžės plotis, kad atliekant stiprumo bandymus saugos konstrukcija pagal galimybes nesiremtų į traktoriaus padangas. Jeigu šie bandymai atliekami laikantis statiniam bandymui numatytos tvarkos, ratus turi būti įmanoma nuimti.

1.4. Etaloninė traktoriaus masė

Etaloninė masė m , naudojama formulėje (žr. IV A ir IV B priedus) aukščiui, iš kurio krenta svarmuo, apkrovos energijai ir gniuždymo jėgai apskaičiuoti – tai bent Direktyvos 74/150/EEB I priedo 2.4 punkte apibrėžta masė (t. y. be pasirenkamųjų priedų, tačiau su aušinimo skysčiu, tepalais, degalais, įrankiais ir vairuotoju), prie kurios pridedama saugos konstrukcijos masė ir atimami 75 kg. Į šią masę neįskaičiuojami papildomi priekiniai arba užpakaliniai traktoriaus balastiniai svarmenys, padangų balastas, pakabinami padargai, pakabinama įranga arba kokios nors specialios paskirties sudėtinės dalys.

2. BANDYMAI

2.1. Bandymų seka

Bandymų seka, nepažeidžiant papildomų dinaminį ir statinių bandymų, paminėtų IV A priedo 1.6 skirsnyje ir IV B priedo 1.6 bei 1.7 skirsniuose, nuostatų:

- 2.1.1. Saugos konstrukcijos užpakalinės dalies smūginės apkrovos (dinaminiai bandymai) arba apkrovos bandymas (statiniai bandymai) (žr. IV A ir IV B priedų 1.1 skirsnį).
- 2.1.2. Saugos konstrukcijos užpakalinės dalies gniuždymo bandymas (dinaminiai arba statiniai bandymai) (žr. IV A ir IV B priedų 1.4 skirsnį).
- 2.1.3. Saugos konstrukcijos priekinės dalies smūginės apkrovos (dinaminiai bandymai) arba apkrovos bandymas (statiniai bandymai) (žr. IV A ir IV B priedų 1.2 skirsnį).
- 2.1.4. Saugos konstrukcijos krašto smūginės apkrovos (dinaminiai bandymai) arba apkrovos bandymai (statiniai bandymai) (žr. IV A ir IV B priedų 1.3 skirsnį).
- 2.1.5. Saugos konstrukcijos priekinės dalies gniuždymo bandymas (dinaminiai arba statiniai bandymai) (žr. IV A ir IV B priedų 1.5 skirsnį).

2.2. Bendrieji reikalavimai

- 2.2.1. Jeigu atliekant bandymą veržiamosios įrangos kokia nors dalis pasislenka arba lūžta, bandymas atliekamas iš naujo.
- 2.2.2. Bandymų metu negalima taisyti traktoriaus arba saugos konstrukcijos ar jų reguliuoti.
- 2.2.3. Atliekant bandymus traktoriaus pavarų dėžė perjungiama į neutralią padėtį, o stabdžiai išjungiami.
- 2.2.4. Jeigu tarp traktoriaus rėmo ir ratų sumontuota pakabos sistema, atliekant bandymus ji blokuojama.
- 2.2.5. Pirmam smūginės apkrovos bandymui su saugos konstrukcijos užpakaline dalimi (atliekant dinaminį bandymą) arba pirmam apkrovos bandymui su saugos konstrukcijos užpakaline dalimi (atliekant statinį bandymą) išrenkamas tas jos kraštas, kurį, bandymus atliekančių institucijų nuomone, pačiomis nepalankiausiomis saugos struktūrai sąlygomis smūginėmis apkrovomis arba apkrovomis reikės bandyti keliolika kartų. Šonine smūgine apkrova arba apkrova ir užpakaline smūgine apkrova arba apkrova turi būti veikiami abu saugos konstrukcijos kraštai išilgai jos vidurinės plokštumos. Priekine smūgine apkrova arba apkrova turi būti veikiamas tas pats saugos konstrukcijos kraštas išilgai šios konstrukcijos vidurinės plokštumos, kaip ir veikiant šonine smūgine apkrova arba apkrova.

2.3. Matavimų nuokrypos

- 2.3.1. Ilginiai matmenys: ± 3 mm.

Išskyrus:

- padangos deformacijas: ± 1 mm,
- konstrukcijos deformaciją, kai veikiama horizontalia apkrova: ± 1 mm,
- kiekvieną iš dviejų aukščių, iš kurių krenta svarmuo, matavimų: ± 1 mm.

- 2.3.2. Masės: ± 1 %

- 2.3.3. Jėgos: ± 2 %

- 2.3.4. Kampai: $\pm 2^\circ$.

3. PRIĖMIMO SĄLYGOS

- 3.1. Saugos konstrukcija, pristatyta EEB sudėtinės dalies tipui tvirtinti, laikoma atitinkančia stiprumo reikalavimus, jeigu išpildomos sąlygos:
- 3.1.1. Kiekvieną kartą, baigus atlikti vieną iš bandymo sudėtinių dalių, saugos konstrukcijoje neturi atsirasti IV A ir IV B priedų 3.1 skirsnyje aprašytų trūkių ar plyšių. Jeigu atliekant vieną iš bandymų saugos konstrukcijoje atsiranda esminių trūkių ar plyšių, iš karto turi būti atliktas, laikantis IV A arba IV B priede nustatytos tvarkos, papildomas bandymas.

- 3.1.2. Atliekant bandymus jokia saugos konstrukcijos dalis neturi atsidurti IV A ir IV B priedų 2 skirsnyje apibrėžtoje laisvojoje erdvėje.
- 3.1.3. Atliekant bandymus jokia laisvosios erdvės dalis neturi likti be saugos konstrukcijos apsaugos, laikantis IV A ir IV B priedų 3.2 skirsnyje numatytos tvarkos.
- 3.1.4. Tamprioji deformacija, išmatuota laikantis IV A ir IV B priedų 3.3 skirsnyje numatytos tvarkos, neturi būti mažesnė kaip 250 mm.
- 3.2. Saugos konstrukcijoje neturi būti pagalbinių reikmenų, keliančių pavojų vairuotojui. Joje neturi būti kyšančių pagalbinių reikmenų arba dalių, galinčių sužeisti vairuotoją, jeigu traktorius apvirstų, arba neturi būti kokios nors dalies ar pagalbinių reikmens, galinčio, kai saugos konstrukcija deformuojama, užkirsti vairuotojui kelią pasitraukti iš saugos konstrukcijos – pavyzdžiui, suspaudus vairuotojo pėdą ar koją.

4. BANDYMŲ ATASKAITA

- 4.1. Bandymų ataskaita pridedama prie VIII priede nurodyto EEB sudėtinės dalies tipo tvirtinimo sertifikato.

Ataskaita parengiama pagal VI priede nurodytą pavyzdį.

Į ataskaitą įtraukiama:

- 4.1.1. Bendras saugos konstrukcijos pavidalo ir jos struktūros (pateikiant 1:20 mastelio bendruosius ir 1:25 mastelio įtaisų, kuriais saugos konstrukcija montuojama prie traktoriaus, brėžinius) aprašas. Pagrindiniai matmenys turi būti pateikti brėžiniuose; išoriniai traktoriaus su primontuota saugos konstrukcija, matmenys; pagrindiniai vidiniai matmenys ir įprasta prieiga į saugos konstrukciją, išėjimas ir evakuacija iš šios konstrukcijos, jeigu reikia, ir šildymo bei vėdinimo sistemų detalės.
- 4.1.3. Trumpas kabinos bet kokios vidinės apdailos aprašas.
- 4.2. Ataskaitoje turi būti aiškiai nurodytas atliekant bandymus naudotas traktorius (modelis, tipas, firmos pavadinimas ir t. t.) ir tipai, kuriems skirta saugos konstrukcija.
- 4.3. Jeigu EEB sudėtinės dalies tipo tvirtinimas išplečiamas kitiems traktoriaus tipams, į ataskaitą turi būti įtraukta tiksli nuoroda apie pirminio EEB sudėtinės dalies tipo tvirtinimo ataskaitą bei tikslūs nurodymai dėl I priedo 3.4 skirsnyje nustatytų reikalavimų.

A. Dinaminių bandymų aparatūra ir įranga

1. SVARMUO

- 1.1. Svarmuo dviem grandinėmis arba vieliniais lynais kabinamas prie švytavimo taškų, esančių ne mažesniame kaip 6 m aukštyje virš pagrindo. Turi būti numatytos priemonės, kad svarmens pakabinimo aukštį ir kampą tarp svarmens bei pakabinimo grandinių arba vielinių lynų būtų galima atskirai reguliuoti.
- 1.2. Svarmens masė, be grandinių arba vielinių lynų masės, kuri ne didesnė kaip 100 kg, turi būti $2000 \text{ kg} \pm 20 \text{ kg}$. Smūginės apkrovos paviršiaus kraštinių ilgis yra $680 \text{ mm} \pm 20 \text{ mm}$ (žr. V priedo 4 paveikslą). Svarmuo pripildomas užpildu taip, kad jo sunkio centras būtų pastovus ir sutaptų su geometriniu gretasienio centru.
- 1.3. Gretasienis jungiamas su sistema, atitraukiančia jį atgal paleidimo mechanizmu, kuris suveikia akimirksniu ir kuris suprojektuotas bei išdėstytas taip, kad paleistas svarmuo nesvyruotų apie savo horizontalią ašį, statmeną svyravimo plokštumai.

2. SVARMENS ATRAMOS

Svarmens švytavimo taškai standžiai tvirtinami taip, kad bet kokia kryptimi jie pasislinktų ne daugiau kaip 1 % to aukščio, iš kurio paleidžiamas svarmuo.

3. TVIRTINIMAS VIELINIAIS LYN AIS

3.1. Atramos, atstumas tarp kurių atitinka tarpvėžės plotį ir kurios apima plotą, būtiną visais nurodytais būdais traktoriui tvirtinti (žr. V priedo 5, 6 ir 7 paveikslus) turi būti standžiai sujungtos su plastiškai nesideformuojančiu pagrindu.

3.2. Traktorius prie atramų tvirtinamas vieliniais apvalių vijų 6 x 19 su pluošto šerdimi lynais, atitinkančiais ISO 2408 reikalavimus, kurių vardinis skersmuo 13 mm. Metalinių vijų stiprumo tempiant riba turi būti 1770 MPa.

3.3. Lankstaus rėmo traktorių pagrindinė ašis atliekant visus bandymus, jeigu reikia, turi būti paremta pasparomis ir tvirtinama vieliniais lynais. Su saugos konstrukcija atliekant šoninės smūginės apkrovos bandymą, lankstaus rėmo ašis iš kitos, o ne iš tos pusės, iš kurios veikia apkrova, paremiama paspara. Priekiniai ir užpakaliniai traktoriaus ratai gali nebūti vienoje linijoje, jeigu taip patogiau tinkamu būdu tvirtinti vielinius lynus.

4. RATO PASPARA IR SIJA

4.1. Atliekant smūginės apkrovos bandymus (žr. V priedo 5, 6 ir 7 paveikslus) ratai paremiami spygliuočių medienos kvadratine 150 mm sija.

4.2. Iš smūginės apkrovos krypties priešingos pusės, kaip parodyta V priedo 7 paveiksle, ant grindų dedama kvadratinė spygliuočių medienos sija, įremiama į traktoriaus rato ratlankį, ir apkaba tvirtinama prie grindų.

5. LANKSČIOJO RĖMO TRAKTORIŲ PASPAROS IR TVIRTINIMO LYN AI

5.1. Atliekant bandymus su lanksčiojo rėmo traktoriais turi būti naudojamos papildomos pasparos ir tvirtinimo lynai.

5.2. Konkrečios papildomos smūginės apkrovos ir gniuždymo bandymų detalės pateiktos IV A priede.

6. PADANGŲ SLĖGIAI IR DEFORMACIJOS

6.1. Į traktoriaus padangas neturi būti pripilta skysčių ir jos turi būti pripūstos taip, kad jų slėgis atitiktų nurodytąjį traktoriaus gamintojo, kai traktorius naudojamas lauko darbams.

6.2. Vieliniai tvirtinimo lynai kiekvienu konkrečiu atveju turi būti įtempti taip, kad traktoriaus padangų deformacija būtų ne didesnė, kol traktorius dar nebuvo pritvirtintas lynais, kaip 12 % padangos profilio aukščio.

7. GNIUŽDYMO STENDAS

V priedo 8 paveiksle parodytas stendas turi būti tinkamas, kad maždaug 250 mm pločio standžia sija, universaliomis lankstomis sujungta su apkrovos jėgos mechanizmu, žemyn nukreipta apkrova būtų galima spausiti saugos konstrukciją. Turi būti numatytos ašims tinkamos pasparos, kad gniuždymo apkrova neveiktų traktoriaus padangų.

8. MATAVIMŲ APARATŪRA

8.1. V priedo 9 paveiksle pateiktas įtaisas tampriai deformacijai (skirtumas tarp didžiausios akimirkinės ir liekamosios deformacijos) matuoti.

8.2. Įtaisas tikrinti, ar bandymo metu saugos konstrukcija neatsidūrė laisvojoje erdvėje ir ar ši erdvė yra apsaugota saugos konstrukcija (žr. IV A priedo 3.2 skirsnį).

B. Statinių bandymų aparatūra ir įranga**1. STATINIŲ BANDYMŲ STENDAS**

- 1.1. Statinių bandymų stendas turi būti suprojektuotas taip, kad saugos konstrukciją juo būtų galima veikti ašinėmis apkrovomis.
- 1.2. Turi būti numatyta nuostata, kad apkrova būtų tolygiai paskirstyta statmenai apkrovos kryptčiai ir išilgai sijos, kurios ilgis yra vienas iš skaičiaus 50 tikslųjų kartotinių, t. y. 250 mm–700 mm. Standžiosios sijos profilio aukštis turi būti 150 mm. Sijos briaunos, kuriomis slegiama saugos konstrukcija, turi būti apvalintos ne didesniu kaip 50 mm spinduliu.
- 1.3. Tarpiklių, atsižvelgiant į apkrovos jėgą, turi būti įmanoma kreipti bet koku kampu, kad jis sutaptų su saugos konstrukcijos paviršiumi, kurį veikia apkrova, kai saugos konstrukcija deformuojasi.
- 1.4. Apkrovos kryptis (nuokrypa nuo horizontalės ir vertikalės):
 - bandymo pradžioje, kai apkrova lygi nuliui: $\pm 2^\circ$
 - bandymo metu, kai konstrukciją veikia apkrova: 10° virš ir 20° žemiau horizontalės.Šios nuokrypos turi būti kuo mažesnės.
- 1.5. Saugos konstrukcija turi deformuotis iš lėto (ne greičiau kaip 5 mm/s), kad bet kuriuo momentu apkrovą būtų galima laikyti „statine“.

2. APARATŪRA ENERGIJAI MATUOTI, KURIĄ ABSORBUOJA SAUGOS KONSTRUKCIJA

- 2.1. „Jėgos ir deformacijos“ kreivė turi būti nubrėžta tam, kad būtų nustatyta konstrukcijos absorbuota energija. Nebūtina matuoti jėgos ir deformacijos tame taške, kuriame konstrukciją veikia apkrova; tačiau „jėga“ ir „deformacija“ matuojamos kartu ir kolineariai.
- 2.2. Deformacijos matavimo koordinatų sistemos pradžia turi būti parinkta taip, kad būtų atsižvelgiama tik į saugos konstrukcijos ir (arba) į tam tikrą traktoriaus dalių absorbuotą energiją. Neturi būti atsižvelgiama į energiją, absorbuotą besideformuojant traktoriaus tvirtinimo lynais sistemai arba pasislenkant šiai sistemai.

3. PRIEMONĖS TRAKTORIUI TVIRTINTI PRIE PAGRINDO

- 3.1. Atramos, atstumas tarp kurių atitinka tarpvėžės plotį ir kurios apima plotą, būtiną visais nurodytais būdais tvirtinti traktorių, netoli bandymo stendo turi būti standžiai sujungtos su plastiškai nesideformuojančiu pagrindu.
- 3.2. Traktorius prie atramų turi būti tvirtinamas tinkamomis priemonėmis (plokštėmis, vieliniais lynais, pleištais, atramomis ir t. t.) taip, kad atliekant bandymus jis nepasislinktų. Įprastais įtaisais ilgiui matuoti turi būti tikrinama, ar laikomasi pirmiau minėto reikalavimo.

Kai traktorius pasislenka, visą bandymą reikia kartoti, jeigu deformacijų, naudojamų „jėgos ir deformacijos“ kreivei brėžti, matavimo sistema nesujungta su traktoriumi.

4. GNIUŽDYMO STENDAS

- 4.1. V priedo 8 paveiksle parodytas stendas turi būti tinkamas, kad maždaug 250 mm pločio standžia sija, universalėmis lankstonis sujungta su apkrovos jėgos mechanizmu, žemyn nukreipta apkrova būtų galima spausti saugos konstrukciją. Numatoma ašiai tinkama paspara, kad gniuždymo apkrova neveiktų traktoriaus padangų.

5. KITA MATAVIMŲ APARATŪRA

- 5.1. V priedo 9 paveiksle nurodytas įtaisas tampriai deformacijai (skirtumas tarp didžiausios akimirkinės ir liekamosios deformacijos) matuoti.
- 5.2. Įtaisas nustatyti, ar bandymo metu saugos konstrukcijos dalys neatsidūrė laisvojoje erdvėje ir ar saugos konstrukcija apsaugojo šią erdvę (žr. IV B priedo 3.2 skirsnį).

C. Simboliai

m_t (kg)	= traktoriaus etaloninė masė, apibrėžta šio priedo 1.4 punkte.
D (mm)	= saugos konstrukcijos deformacija smūginės apkrovos taške (dinaminiai bandymai) arba saugos konstrukcijos apkrovos taške ar atsižvelgiant į apkrovą (statiniai bandymai).
H (mm)	= svarmens kritimo aukštis.
F (N) (Niutonas).	= statinė apkrova
$F_{\max}$	= didžiausia statinė apkrova jėga, naudojama bandymo metu (N), išskyrus perkrovos bandymą.
F' (N)	= apkrovos jėga, atitinkanti E' .
$F-D$	= jėgos ir deformacijos kreivė.
E_{is} (J) (Džaulis)	= energija, kuri turi būti absorbuota veikiant apkrova saugos konstrukcijos šoną.
E_{il} (J)	= energija, kuri turi būti absorbuota veikiant apkrova saugos konstrukciją išilgine kryptimi.
F_v (N)	= vertikalioji gniuždymo jėga.
E_1 (J)	= absorbuota deformacijos energija. $F-D$ kreive apibrėžtas plotas (žr. V priedo 10a paveikslą),
E'_1 (J)	= deformacijos energija, absorbuota saugos konstrukciją papildomai veikiant apkrova po to, kai konstrukcijoje atsirado trūkis arba plyšys (žr. V priedo 10b ir 10c paveikslus),
E_a (J):	= deformacijos energija, absorbuota tada, kai saugos konstrukciją nustoja veikti apkrova. $F-D$ kreive apibrėžtas plotas (žr. V priedo 10b paveikslą),
E''_1 (J):	= deformacijos energija, absorbuota atliekant perkrovos bandymą tuo atveju, kai apkrova nustoja veikti saugos konstrukciją iki perkrovos bandymo pradžios.

IV PRIEDAS

BANDYMŲ ATLIKIMO TVARKA

A. Dinaminiai bandymai

1. SMŪGINĖS APKROVOS IR GNIUŽDYMO BANDYMAI

1.1. Saugos konstrukcijos užpakalinės dalies smūginės apkrovos bandymas

- 1.1.1. Traktorius turi būti pastatytas tokioje vietoje, kad svarmuo smogtų į saugos konstrukciją tada, kai svarmens smogiamasis paviršius ir jo tvirtinimo grandinės arba vieliniai lynai su vertikalia plokštuma sudaro $m/100$, tačiau ne didesnę kaip 20° kampą, jeigu saugos konstrukcija svarmens nuokrypio metu smūginės apkrovos taške su statmena tiese sudaro ne didesnę kampą. Šiuo atveju svarmens smogiamasis paviršius reguliuojamas papildomomis grandinėmis taip, kad smūginės apkrovos taške didžiausios deformacijos metu jis būtų lygiagretus saugos konstrukcijai, o kabinamųjų grandinių arba vielinių lynų kampas liktų toks, kaip apibrėžtas pirmiau.

Svarmens kabinimo aukštis turi būti reguliuojamas ir imamasi būtinų priemonių, kad svarmuo nenuslystų išilgai to konstrukcijos taško, į kurį atsitenkia.

Smūginės apkrovos taškas – tai ta saugos konstrukcijos vieta, kuri tikriausiai pirmoji trenktųsi į žemę, jeigu traktorius apvirstų atgal, paprastai viršutinė konstrukcijos dalis. Svarmens sunkio centro padėtis – tai saugos konstrukcijos viršutinės dalies pločio viena šeštoji, matuojant į vidų nuo vertikalios plokštumos, kuri liečia saugos konstrukcijos viršutinės dalies tolimiausią išorinę tašką ir kuri lygiagreti traktoriaus vidurinei plokštumai.

Jeigu smūginės apkrovos taške saugos konstrukcija išlenkta arba jeigu ji išsikišusi, šiame taške turi būti dedami saugos konstrukcijos atsparumo nedidinantys intarpai, kad ją būtų galima veikti apkrova.

- 1.1.2. Traktorius prie pagrindo tvirtinamas keturiais vieliniais lynais, po vieną prie abiejų ašių kiekvieno galo, išdėstyti kaip parodyta V priedo 5 paveiksle. Priekinis ir užpakalinis vielinių lynų tvirtinimo taškai turi būti išdėstyti taip, kad vieliniai lynai su pagrindu sudarytų ne didesnę kaip 30° kampą. Be to, užpakaliniai tvirtinimo lynai turi būti išdėstyti taip, kad dviejų vielinių lynų suvedimo taškas būtų vertikalioje plokštumoje, kuria slenka svarmens sunkio centras.

Vieliniai lynai turi būti įtempti taip, kad traktoriaus padangų deformacijos atitiktų nurodytąsias III A priedo 6.2 skirsnyje.

Įtempus vielinius lynus atraminė sija turi būti dedama prieš užpakalinius ratus, įremiama į juos ir tada tvirtinama prie pagrindo.

- 1.1.3. Jeigu traktoriaus rėmas lankstus, rėmo jungimo taškas turi būti papildomai paremiamas medine kvadratine bent 100 mm trinkele ir vieliniais lynais stipriai tvirtinamas prie pagrindo.

- 1.1.4. Svarmuo atgal turi būti atitraukiamas taip, kad jo sunkio centro aukštis virš smūginės apkrovos taško būtų apskaičiuojamas pagal vieną iš dviejų formulių, kuri turi būti pasirinkta atsižvelgiant į junginio, su kuriuo atliekami bandymai, etaloninę masę:

$$H = 25 + 0,07 m_j \text{ junginiams, kurių etaloninė masė mažesnė kaip 2000 kilogramų,}$$

$$H = 125 + 0,02 m_j \text{ junginiams, kurių etaloninė masė didesnė kaip 2000 kilogramų.}$$

Tada svarmuo paleidžiamas, kad trenktųsi į saugos konstrukciją.

1.2. Saugos konstrukcijos priekinės dalies smūginės apkrovos bandymas

- 1.2.1. Traktorius turi būti pastatytas tokioje vietoje, kad svarmuo smogtų į saugos konstrukciją tada, kai svarmens smogiamasis paviršius ir jo tvirtinimo grandinės arba vieliniai lynai su vertikalia plokštuma sudaro $m/100$, tačiau ne didesnę kaip 20° kampą, jeigu saugos konstrukcija deformacijos metu smūginės apkrovos taške su statmena tiese sudaro ne didesnę kampą. Šiuo atveju svarmens smogiamasis paviršius turi būti reguliuojamas papildomomis grandinėmis taip, kad smūginės apkrovos taške didžiausios deformacijos metu jis būtų lygiagretus saugos konstrukcijai, o svarmens kabinamųjų grandinių arba vielinių lynų kampas liktų toks, kaip apibrėžtas pirmiau.

Svarmens kabinimo aukštis turi būti reguliuojamas ir imamasi būtinų priemonių, kad svarmuo nenuslystų išilgai to konstrukcijos taško, į kurį atsitenkia.

Smūginės apkrovos taškas – tai ta saugos konstrukcijos vieta, kuri tikriausiai pirmoji trenktųsi į žemę, jeigu traktorius, važiuodamas į priekį, apvirstų į šoną, paprastai viršutinė konstrukcijos dalis. Svarmens sunkio centro padėtis – tai saugos konstrukcijos viršutinės dalies pločio viena šeštoji, matuojant į vidų nuo vertikalios plokštumos, kuri liečia saugos konstrukcijos viršutinės dalies tolimiausią išorinį tašką ir kuri lygiagreti traktoriaus vidurinei plokštumai.

Jeigu smūginės apkrovos taške saugos konstrukcija išlenkta arba jeigu ji išsikišusi, šiame taške turi būti dedami saugos konstrukcijos atsparumo nedidinantys intarpai, kad ją būtų galima veikti apkrova.

- 1.2.2. Traktorius prie pagrindo turi būti tvirtinamas keturiais vieliniais lynais, po vieną prie abiejų ašių kiekvieno galo, išdėstytų taip, kaip parodyta V priedo 6 paveiksle. Priekinis ir užpakalinis vielinių lynų tvirtinimo taškai turi būti išdėstyti taip, kad vieliniai lynai su žeme sudarytų ne didesnę kaip 30° kampą. Be to, užpakaliniai tvirtinimo lynai turi būti išdėstyti taip, kad dviejų vielinių lynų suvedimo taškas būtų vertikalioje plokštumoje, kuria slenka svarmens sunkio centras. Vieliniai lynai turi būti įtempti taip, kad traktoriaus padangų deformacijos atitiktų nurodytąsias III A priedo 6.2 skirsnyje. Įtempus vielinius lynus atraminė sija turi būti dedama prieš užpakalinius ratus, įremiama į juos ir tada tvirtinama prie pagrindo.

- 1.2.3. Jeigu traktoriaus rėmas lankstus, rėmo jungimo taškas papildomai turi būti paremiamas medine kvadratine bent 100 mm trinkele ir vieliniais lynais stipriai tvirtinamas prie pagrindo.

- 1.2.4. Svarmuo atgal turi būti atitraukiamas taip, kad jo sunkio centro aukštis virš smūginės apkrovos taško būtų skaičiuojamas pagal vieną iš dviejų formulių, kuri renkamasi atsižvelgiant į junginio, su kuriuo atliekami bandymai, etaloninę masę:

$$H = 25 + 0,07 m_t \text{ (junginiams, kurių etaloninė masė ne didesnė kaip 2000 kilogramų),}$$

$$H = 125 + 0,02 m_t \text{ (junginiams, kurių etaloninė masė didesnė kaip 2000 kilogramų).}$$

Tada svarmuo turi būti paleistas, kad trenktųsi į saugos konstrukciją.

1.3. Smūgine apkrova veikiamas saugos konstrukcijos šonas

- 1.3.1. Traktorius turi būti pastatytas tokioje vietoje, kad svarmuo smogtų į saugos konstrukciją tada, kai svarmens smogiamasis paviršius ir jo tvirtinimo grandinės arba vieliniai lynai yra vertikalūs, jeigu saugos konstrukcija susidūrimo taške deformacijos metu su vertikale sudaro ne didesnę kaip 20° kampą.

Šiuo atveju svarmens smogiamasis paviršius turi būti reguliuojamas papildomomis grandinėmis taip, kad smūginės apkrovos taške didžiausios deformacijos metu jis būtų lygiagretus saugos konstrukcijai, o kabinamosios grandinės arba vieliniai lynai būtų vertikalūs.

Svarmens kabinimo aukštis turi būti reguliuojamas ir imamasi būtinų priemonių, kad svarmuo nenuslystų išilgai to konstrukcijos taško, į kurį atsitenkia.

Smūginės apkrovos taškas – tai ta saugos konstrukcijos vieta, kuri tikriausiai pirmoji trenktųsi į žemę, jeigu traktorius virstų į šoną.

- 1.3.2. Traktoriaus ratai toje pusėje, iš kurios saugos konstrukciją turi veikti smūginė apkrova, vieliniais lynais virš atitinkamų priekinės ir užpakalinės ašių galų, tvirtinami prie pagrindo. Vieliniai lynai turi būti įtempti taip, kad padangų deformacijos atitiktų nurodytąsias III A priedo 6.2 skirsnyje.

Kai įtempiami vieliniai lynai, ant pagrindo prie ratų iš kitos, o ne iš tos pusės, iš kurios turi veikti smūginė apkrova, turi būti dedama ramstinė sija, įremiama į padangą, ir tada sija tvirtinama prie pagrindo. Gali tekti naudoti dvi sijas arba intarpus, jeigu priekinių ir užpakalinių padangų išoriniai kraštai nėra toje pačioje vertikalioje plokštumoje.

Į traktoriaus rato, esančio iš kitos, o ne iš tos pusės, iš kurios veikia apkrova, ir pripūsto taip, kad jo slėgis būtų didžiausias, ratlankį tvirtai įremiama paspara, kaip parodyta V priedo 7 paveiksle, ir pasparos apačia pritvirtinama prie pagrindo.

Pasparos ilgis parenkamas taip, kad įstatyta tarp ratlankio ir grindų su horizontale ji sudarytų $30^{\circ} \pm 3^{\circ}$ kampą. Be to, pasparos ilgis už jos storį didesnis 20–25 kartus, o plotis už storį didesnis 2 arba 3 kartus. Abiejų pasparos galų pavidalas turi būti toks, kaip parodyta V priedo 7 paveiksle.

- 1.3.3. Lankstaus rėmo traktorių rėmo jungtis, be to, turi būti paremta medine kvadratine bent 100 mm trinkele, o iš šono pirmiau minėta jungtis paremiama į pasparą panašiu įtaisu, kuris įremiamas į užpakalinį ratą. Tada ši lankstaus rėmo jungtis vieliniais lynais turi būti stipriai pritvirtinta prie pagrindo.

- 1.3.4. Svarmuo atgal turi būti atitrauktas taip, kad jo sunkio centro aukštis virš smūginės apkrovos taško būtų skaičiuojamas pagal vieną iš dviejų formulių, kuri renkamasi atsižvelgiant į junginio, su kuriuo atliekami bandymai, etaloninę masę:

$$H = (25 + 0,20 m_t) \cdot \frac{B_b + B}{2B} \quad (\text{junginiams, kurių etaloninė masė mažesnė kaip 2000 kilogramų}),$$

$$H = (125 + 0,15 m_t) \cdot \frac{B_b + B}{2B} \quad (\text{junginiams, kurių etaloninė masė didesnė kaip 2000 kilogramų}),$$

čia B_b – tai didžiausias saugos konstrukcijos išorinis plotis, o B – mažiausias traktoriaus gabaritinis plotis.

1.4. Saugos konstrukcijos užpakalinės dalies gniuždymas

Sija turi būti dedama ant užpakalinės (-ių) viršutinės (-ių) saugos konstrukcijos dalies (-ių), o gniuždymo jėgų atstojamoji turi būti traktoriaus vidurinėje plokštumoje.

Saugos konstrukciją turi gniuždyti jėga $F_v = 20 m_t$.

Jeigu saugos konstrukcijos stogo užpakalinė dalis neišlaiko visos gniuždymo jėgos, ši jėga stogą turi veikti tol, kol deformuoto stogo plokštuma sutampa su plokštuma, viršutinę saugos konstrukcijos dalį jungiančia su užpakaline traktoriaus dalimi, galinčia išlaikyti traktoriaus masę, kai jis apvirsta. Tada saugos konstrukciją turi būti nustota veikti apkrova, o traktoriaus padėtis ir apkrovos jėgos kryptis keičiamos taip, kad sija būtų virš saugos konstrukcijos taško, į kurį remtųsi visiškai apvirtęs traktorius.

Saugos konstrukciją veikia apkrovos jėga F_v . Ši apkrovos jėga saugos konstrukciją veikia ne trumpiau kaip penkias sekundes po to, kai negalima pastebėti jokios vizualiai aptinkamos deformacijos.

1.5. Saugos konstrukcijos priekinės dalies gniuždymas

Sija turi būti dedama skersai priekinės (-ių) viršutinės (-ių) saugos konstrukcijos dalies (-ių), o gniuždymo jėgų atstojamoji yra traktoriaus vidurinėje plokštumoje.

Saugos konstrukciją turi gniuždyti jėga $F_v = 20 m_t$.

Jeigu saugos konstrukcijos stogo priekinė dalis neišlaiko visos gniuždymo jėgos, ši jėga stogą veikia tol, kol deformuoto stogo plokštuma sutampa su plokštuma, viršutinę saugos konstrukcijos dalį jungiančia su priekine traktoriaus dalimi, galinčia išlaikyti traktoriaus masę, kai jis apvirsta. Tada saugos konstrukciją turi būti nustota veikti apkrova, o traktoriaus padėtis ir apkrovos jėgos kryptis keičiamos taip, kad sija būtų virš saugos konstrukcijos taško, į kurį remtųsi visiškai apvirtęs traktorius.

Saugos konstrukciją veikiama apkrovos jėga F_v . Ši apkrovos jėga saugos konstrukciją veikia ne trumpiau kaip penkias sekundes po to, kai negalima pastebėti jokios vizualiai aptinkamos deformacijos.

1.6. Papildomi bandymai

Jeigu gniuždymo bandymo metu atsiranda trūkių ir plyšių, kurių nepaisyti negalima, po bandymo, kurio metu atsirado trūkių ir plyšių, nedelsiant turi būti atliktas kitas panašus gniuždymo bandymas, tačiau jo metu naudojama $1,2 F_v$ jėga.

2. LAISVOJI ERDVĖ
- 2.1. Laisvoji erdvė pateikta V priedo 2a, 2b, 2c, 2d ir 2e paveiksluose.
- Laisvoji erdvė apibrėžiama remiantis:
- 2.1.1 Vertikalia atskaitos plokštuma, kuri išilgine traktoriaus kryptimi paprastai kerta sėdynės atskaitos tašką ir vairaračio centrą; šią plokštumą, kai atliekamas smūginės apkrovos bandymas, turi būti įmanoma horizontaliai stumti kartu su vairuotojo sėdyne ir vairaračiu, tačiau ji turi išlikti statmena traktoriaus kabinos grindims arba saugos konstrukcijai, jeigu ši konstrukcija primontuota tamptariai.
- 2.1.2. Atskaitos plokštumoje esančia atskaitos linija, kertančia sėdynės atskaitos tašką ir pirmą vairaračio tašką, kuri ši linija kerta, kai vairaratis pakreipiamas į horizontalią padėtį.
- 2.2. Laisvoji erdvė apibrėžiama toliau išvardytomis plokštumomis, kai traktorius stovi ant horizontalaus paviršiaus ir kai vairaratis, jeigu jo padėtį galima keisti, nustatytas vidurinėje vairavimo padėtyje.
- 2.2.1. Dvi vertikalios plokštumos, nuo atskaitos plokštumos, iš abiejų jos pusių, esančios 250 mm atstumu, 300 mm nusitęsiančios į viršų nuo horizontalios plokštumos, kertančios sėdynės atskaitos tašką ir išilgai einančios bent 550 mm prieš vertikalią plokštumą, statmeną atskaitos plokštumai, einančiai per 350 mm prieš sėdynės atskaitos tašką.
- 2.2.2. Dvi vertikalios plokštumos, iš abiejų atskaitos plokštumos pusių esančios per 250 mm, per 300 mm nusitęsiančios į viršų nuo horizontalios plokštumos, kertančios sėdynės atskaitos tašką ir išilgai einančios bent 550 mm prieš vertikalią plokštumą, statmeną atskaitos plokštumai, einančiai per 350 mm prieš sėdynės atskaitos tašką.
- 2.2.3. Įžambi plokštuma, statmena atskaitos plokštumai, lygiagrečiai atskaitos linijai ir esanti 400 mm atstumu virš pastarosios, besitęsianti atgal iki taško, kuriame ji kerta vertikalią plokštumą, statmeną atskaitos plokštumai ir kertančią sėdynės atskaitos tašką.
- 2.2.4. Įžambi plokštuma, statmena atskaitos plokštumai, besiremianti į sėdynės atkaltės viršų, kuri savo galiniu kraštu liečia pirmiau minėtą plokštumą.
- 2.2.5. Vertikali plokštuma, statmena atskaitos plokštumai, nubrėžta ne mažesniu kaip 40 mm atstumu nuo vairaračio ir bent 900 mm atstumu nuo sėdynės atskaitos taško.
- 2.2.6. 150 mm spinduliu nubrėžtas kreivinis paviršius, kurio ašis statmena atskaitos plokštumai ir kuris liečiasi su 2.2.3 ir 2.2.5 papunkčiuose apibrėžtomis plokštumomis.
- 2.2.7. Dvi lygiagrečios įžambios plokštumos, kertančios 2.2.1 punkte apibrėžtų plokštumų viršutinius kraštus, kai įžambi plokštuma yra toje pusėje, kurioje veikia smūginė apkrova, tačiau nuo atskaitos plokštumos ne arčiau kaip 100 mm virš laisvosios erdvės.
- 2.2.8. Horizontali plokštuma, kertanti sėdynės atskaitos tašką.
- 2.2.9. Dvi dalys vertikalios plokštumos, statmenos atskaitos plokštumai, nubrėžtos 350 mm prieš sėdynės atskaitos tašką, abi šios dalys jungia 2.2.1 papunktyje apibrėžtų plokštumų galinius kraštus su 2.2.2 papunktyje apibrėžtų plokštumų priekiniais kraštais.
- 2.2.10. Dvi dalys horizontalios plokštumos, nubrėžtos 300 mm atstumu virš sėdynės atskaitos taško, abi šios plokštumos dalys 2.2.2 papunktyje apibrėžtų vertikalių plokštumų viršutinius kraštus jungia su 2.2.7 papunktyje apibrėžtų įžambių plokštumų apatiniais kraštais.
- 2.2.11. Kreivinis paviršius, kurio sudaromoji linija, statmena atskaitos plokštumai, remiasi į sėdynės atkalnę.

2.3. Sėdynės vieta ir sėdynės atskaitos taškas**2.3.1. Sėdynės atskaitos taškas**

2.3.1.1. Atskaitos taškas turi būti nustatomas su V priedo 3a ir 3b paveiksluose pateiktu aparatu. Jis sudarytas iš sėdynės pagrindo ir sėdynės atkaltės. Apatinė sėdynės atkaltės plokštė sujungiama toje vietoje, kur į traktoriaus sėdynės pagrindą remiasi sėdynkaulis (A) ir strėnų aukštyje (B), lankstos (B) aukštį galima reguliuoti.

2.3.1.2. Atskaitos taškas – tai sėdynės vidurinės išilginės plokštumos taškas, kuriame apatinės atkaltės liečiamoji plokštuma susikerta su horizontalia plokštuma. Ši horizontali plokštuma sėdynės pagrindo apatinį paviršių kerta 150 mm prieš pirmiau minėtą liestinę.

2.3.1.3. Aparatas dedamas ant sėdynės. Tada taške, esančiame 50 mm prieš lankstą (A), įtaisas veikiamas 550 N jėga, o dvi įtaiso atkaltės plokštės šiek tiek prispaudžiamos prie atkaltės, kol atsiremia į ją.

2.3.1.4. Jeigu kiekvienam atkaltės plotui (virš ir žemiau juosmens) negalima nustatyti apibrėžtųjų liestinių, atliekami šie veiksmai:

2.3.1.4.1. jeigu apibrėžtosios liestinės negalima nustatyti apatiniam plotui: atkaltės apatinės dalies plokštė vertikaliai prispaudžiama prie atkaltės;

2.3.1.4.2. jeigu apibrėžtosios liestinės negalima nustatyti viršutiniam plotui: (B) lanksta virš sėdynės pagrindo paviršiaus apatinio taško tvirtinama 230 mm aukštyje, sėdynės atkaltė statmena sėdynės pagrindui. Tada abi įtaiso atkaltės plokštės šiek tiek prispaudžiamos prie sėdynės atkaltės.

2.3.2. Sėdynės padėtis ir reguliavimas, atliekamas sėdynės atskaitos taškui nustatyti

2.3.2.1. Kai galima reguliuoti vairuotojo sėdynės padėtį, sėdynė nustatoma užpakalinėje viršutinėje padėtyje.

2.3.2.2. Kai galima reguliuoti sėdynės pagrindo ir jos atkaltės nuožulnumą, sėdynės pagrindas ir jos atkaltė turi būti nustatyti taip, kad atskaitos taškas būtų užpakalinėje viršutinėje padėtyje.

2.3.2.3. Kai sėdynė sumontuota su pakaba, pastaroji turi būti blokuota vidurinėje savo slankiojamojo ilgio padėtyje, jeigu taip nustačius pakabą neprieštarujama aiškiai nurodytiems sėdynės gamintojo nurodymams. Jeigu tokie nurodymai pateikti, jų turi būti laikomasi.

3. ATLIKTINI MATAVIMAI**3.1. Plyšiai ir trūkiai**

Atlikus kiekvieną bandymą visos konstrukcijos dalys, jungtys ir tvirtinamosios pasparos apžiūrimos, ar jose neatsirado plyšių ir trūkių, į kokius nors smulkius trūkius nesvarbiose dalyse nekreipiamas dėmesys.

Į kokias nors svarmens briaunų padarytas įplėšas nekreipiamas dėmesys.

3.2. Laisvoji erdvė

3.2.1. Atlikus kiekvieną bandymą saugos konstrukcija turi būti tikrinama siekiant nustatyti, ar kokia nors saugos konstrukcijos dalis atsidūrė laisvojoje erdvėje aplink vairuotojo sėdynę, kaip apibrėžta šio priedo 2 punkte.

3.2.2. Be to, saugos konstrukcija turi būti tikrinama siekiant nustatyti, ar kokia nors laisvosios erdvės dalis yra už saugos konstrukcijos apsaugotos erdvės. Šiam tikslui laisvoji erdvė laikoma konstrukcijos, apsaugančios nuo apvirtimo, neapsaugota, jeigu kokia nors šios erdvės dalis palietę plokščią grunto paviršių, kai traktorius apvirsta į tą pusę, iš kurios jis buvo paveiktas smūgine apkrova. Šiam tikslui traktoriaus priekinės ir užpakalinės padangos bei tarpvėžė yra mažiausi iš gamintojo nurodytųjų. Be to, jeigu traktoriuje, už vairuotojo sėdynės, sumontuotas standus rėmas, korpusas ar kitoks tvirtas įrenginys, ši įranga, kai traktorius apvirsta į šoną arba atgal, laikoma apsaugos tašku. Tačiau traktoriaus užpakalinėje dalyje sumontuotos tokios konstrukcijos aukštis virš sėdynės atskaitos taško neturi būti didesnis kaip 500 mm (žr. V priedo 2f paveikslą).

Be to, ji turi būti pakankamai standi ir pakankamai stipriai primontuota prie traktoriaus užpakalinės dalies. Ši traktoriuje sumontuota konstrukcija turėtų išlaikyti apkrovą ir nelūžti, kuri bei bet kokie išsamūs bandymų, kuriuos reikia atlikti pagal derinimo su technikos pažanga tvarką, nurodymai bus nustatyti iki šios direktyvos įgyvendinimo likus šešiems mėnesiams; ši apkrova horizontalia kryptimi veikia tašką, kuris pirmasis trenktųsi į žemę, kai traktorius apsiverstų.

3.3. **Tamprioji deformacija**

Tamprioji deformacija matuojama 900 mm virš sėdynės atskaitos taško, vertikalioje plokštumoje, kertančioje smūginės apkrovos tašką. Tamprioji deformacija turi būti matuojama V priedo 9 paveiksle pateiktu įtaisu.

3.4. **Liekamoji deformacija**

Saugos konstrukcijos liekamoji deformacija registruojama po paskutinio gniuždymo bandymo. Šiam tikslui prieš bandymo pradžią registruojama pagrindinių konstrukcijos, apsaugančios nuo apvirtimo, dalių padėtis atsižvelgiant į sėdynės atskaitos tašką.

B. Statiniai bandymai

1. **APKROVOS IR GNIUŽDYMO BANDYMAI**

1.1. **Saugos konstrukcijos užpakalinės dalies apkrovos bandymas**

1.1.1. **Apkrova veikia horizontaliai, vertikalioje plokštumoje, lygiagrečioje traktoriaus vidurinei plokštumai.**

Apkrovos taškas – tai ta konstrukcijos, apsaugančios nuo apvirtimo, vieta, kuri tikriausiai pirmoji trenktųsi į žemę, jeigu traktorius apvirtų atgal, paprastai viršutinė konstrukcijos dalis. Vertikaliosios plokštumos, kuriose veikia apkrova, atstumas nuo traktoriaus vidurinės plokštumos – tai atstumas, lygus vienai trečiajai saugos konstrukcijos viršutinės dalies išorinio pločio.

Jeigu šiame taške saugos konstrukcija išlenkta arba jeigu ji išsikišusi, šiame taške turi būti montuojami saugos konstrukcijos atsparumo nedidinantys intarpai, kad ją būtų galima veikti apkrova.

1.1.2. **Junginys vieliniais lynais prie pagrindo tvirtinamas taip, kaip aprašyta III B priedo 3 punkte.**

1.1.3. **Energija, kurią saugos konstrukcija absorbuoja bandymo metu, turi būti ne mažesnė kaip**

$$E_{II} = 500 + 0,5 m_1.$$

1.2. **Saugos konstrukcijos priekinės dalies apkrovos bandymas**

1.2.1. **Apkrova veikia horizontaliai, vertikalioje plokštumoje, kuri lygiagreti traktoriaus vidurinei plokštumai ir kurios atstumas nuo traktoriaus vidurinės plokštumos – tai atstumas, lygus vienai trečiajai saugos konstrukcijos viršutinės dalies išorinio pločio.**

Apkrovos taškas – tai ta konstrukcijos, apsaugančios nuo apvirtimo, vieta, kuri tikriausiai pirmoji trenktųsi į žemę, jeigu traktorius, važiuodamas į priekį, apvirtų į šoną, paprastai viršutinė konstrukcijos dalis.

Jeigu šiame taške saugos konstrukcija išlenkta arba jeigu ji išsikišusi, šiame taške turi būti montuojami saugos konstrukcijos atsparumo nedidinantys intarpai, kad ją būtų galima veikti apkrova.

1.2.2. **Junginys vieliniais lynais prie pagrindo tvirtinamas taip, kaip aprašyta III B priedo 3 skirsnyje.**

- 1.2.3. Energija, kurią saugos konstrukcija absorbuoja bandymo metu – tai energija, ne mažesnė kaip

$$E_{il} = 500 + 0,5 m_t$$

1.3. **Saugos konstrukcijos šoninė apkrova**

- 1.3.1. Šoninė apkrova veikia horizontaliai, vertikaloje plokštumoje, kuri statmena traktoriaus vidurinei plokštumai.

Apkrovos taškas – tai ta konstrukcijos, apsaugančios nuo apvirtimo, dalis, kuri tikriausiai pirmoji trenktųsi į žemę, jeigu traktorius virstų į šoną, paprastai viršutinis saugos konstrukcijos kraštas.

- 1.3.2. Junginys tvirtinamas prie pagrindo taip, kaip aprašyta III B priedo 3 skirsnyje.

- 1.3.3. Energija, kurią saugos konstrukcija absorbuoja bandymo metu, neturi būti mažesnė kaip

$$E_{is} = 1,75 m_t \frac{B_b + B}{2B}$$

,čia B_b yra didžiausias saugos konstrukcijos išorinis plotis, o B – mažiausias gabaritinis traktoriaus plotis.

1.4. **Saugos konstrukcijos užpakalinės dalies gniuždymas**

Šis bandymas atliekamas pagal IV A priedo 1.4 skirsnio nuostatas.

1.5. **Saugos konstrukcijos priekinės dalies gniuždymas**

Šis bandymas atliekamas pagal IV A priedo 1.5 skirsnio nuostatas.

1.6. **Perkrovos bandymas (papildomas bandymas)**

- 1.6.1. Perkrovos bandymas turi būti atliekamas visais atvejais, jeigu per deformacijos paskutinius 5 %, kurią sukelia saugos konstrukcijos absorbuota būtina energija (žr. 10b paveikslą), apkrovos jėga mažėja daugiau kaip 3 %.

- 1.6.2. Perkrovos bandymo metu horizontali apkrova, palyginti su pradiniu energijos poreikiu, laipsniškai kaskart didinama po 5 %, kol apkrova padidinama ne daugiau kaip 20 % (žr. 10c paveikslą).

- 1.6.2.1. Perkrovos bandymo rezultatai atitinka reikalavimus, jeigu būtinos energijos kiekį kaskart padidinus 5 %, 10 % arba 15 %, kai energija didinama 5 %, jėga mažėja ne daugiau kaip 3 % ir lieka didesnė kaip $0,8 F_{max}$.

- 1.6.2.2. Perkrovos bandymo rezultatai atitinka reikalavimus, jeigu saugos konstrukcijai absorbavus 20 % papildomos energijos jėga didesnė kaip $0,8 F_{max}$.

- 1.6.2.3. Perkrovos bandymo metu leidžiama, kad dėl tampriosios deformacijos saugos konstrukcijoje atsirastų papildomų trūkių ar plyšių arba kad dėl šios deformacijos nebūtų apsaugota laisvoji erdvė arba kad į laisvąją erdvę patektų saugos konstrukcijos dalys. Tačiau saugos konstrukciją nustojus veikti apkrova, šios konstrukcijos dalys neturi patekti į laisvąją erdvę, kuri turi būti visiškai apsaugota.

1.7. **Gniuždymo bandymas**

Jeigu gniuždymo bandymo metu atsiranda trūkių arba plyšių, į kuriuos negalima nekreipti dėmesio, nedelsiant po šio bandymo, kurio metu atsirado trūkių arba plyšių, atliekamas kitas panašus gniuždymo bandymas, kurio metu saugos konstrukcija turi būti veikiamą $1,2 F_v$ jėga.

2. LAISVOJI ERDVĖ

Laisvoji erdvė – tai IV A priedo 2 skirsnyje aprašyta laisvoji erdvė, išskyrus tai, kad žodis „smūginė apkrova“ trečioje 2.2.7 skirsnio eilutėje turi būti pakeistas žodžiu „apkrova“

3. ATLIKTINI MATAVIMAI

3.1. **Plyšiai ir trūkiai**

Atlikus kiekvieną bandymą traktoriaus konstrukcijos visos sudėtinės dalys, jungtys ir tvirtinamosios pasparos turi būti apžiūrimos, ar jose neatsirado plyšių ir trūkių, į kokius nors smulkius trūkius nesvarbiose dalyse nekreipiamas dėmesys.

3.2. **Laisvoji erdvė**

3.2.1. Atlikus kiekvieną bandymą saugos konstrukcija turi būti tikrinama siekiant nustatyti, ar kokia nors saugos konstrukcijos dalis atsidūrė laisvojoje erdvėje, kaip pirmiau apibrėžta 2 skirsnyje.

3.2.2. Be to, turi būti tikrinama saugos konstrukcija siekiant nustatyti, ar kokia nors laisvosios erdvės dalis yra už saugos konstrukcijos apsaugotos erdvės. Šiuo tikslu tariama, kad laisvoji erdvė konstrukcijos, apsaugančios nuo apvirtimo, neapsaugota, jeigu kokia nors šios erdvės dalis paliestų plokščią grunto paviršių, kai traktorius apvirsta į tą pusę, iš kurios jis buvo paveiktas smūgine apkrova. Šiuo tikslu tariama, kad traktoriaus priekinių ir užpakalinių padangų bei tarpvėžės matmenys iš tų, kuriuos nurodė gamintojas, yra mažiausi. Be to, jeigu traktoriuje, už vairuotojo sėdynės, sumontuotas standus rėmas, korpusas ar kitoks tvirtas įrenginys, ši įranga, kai traktorius apvirsta į šoną arba atgal, laikoma apsaugos tašku. Tačiau traktoriaus užpakalinėje dalyje sumontuotos tokios konstrukcijos aukštis virš sėdynės atskaitos taško neturi būti didesnis kaip 500 mm (žr. V priedo 2f paveikslą).

Be to, ji turi būti pakankamai standi ir pakankamai stipriai primontuota prie traktoriaus užpakalinės dalies. Ši traktoriuje sumontuota konstrukcija turėtų išlaikyti apkrovą ir nelūžti, kuri bei bet kokie išsamūs bandymų, kuriuos reikia atlikti pagal derinimo su technikos pažanga tvarką, nurodymai bus nustatyti iki šios direktyvos įgyvendinimo likus šešiams mėnesiams; ši apkrova horizontalia kryptimi veikia tašką, kuris pirmasis trenktųsi į žemę, kai traktorius apsiverstų.

3.3. **Tamprioji deformacija** (atliekant šoninį smūginės apkrovos bandymą)

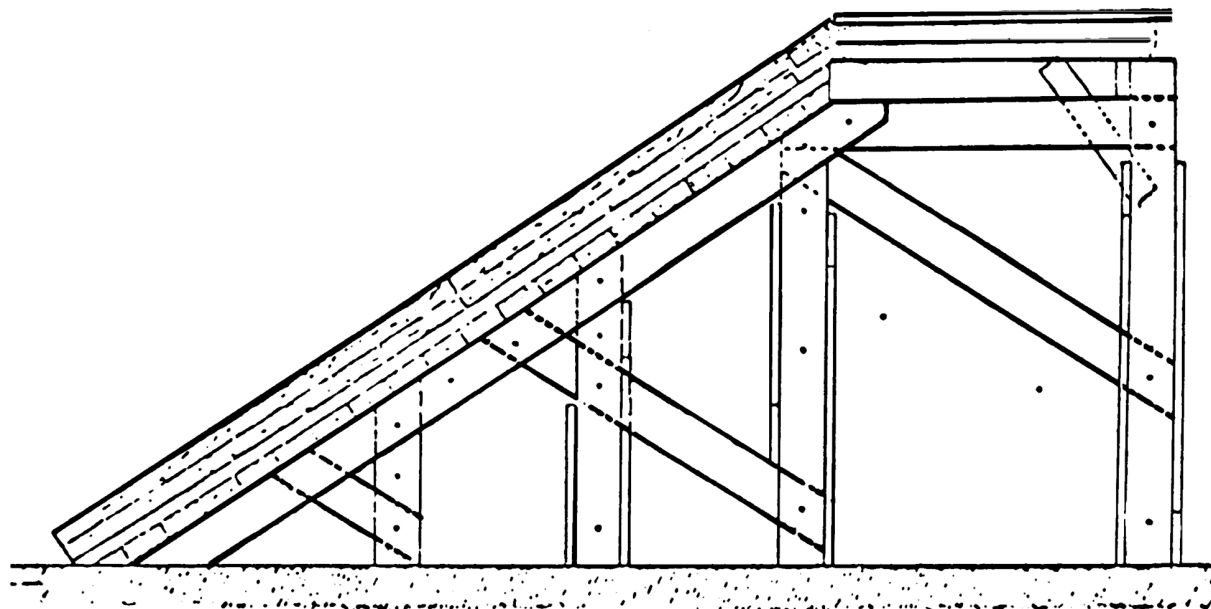
Tamprioji deformacija matuojama 900 mm virš sėdynės atskaitos taško, vertikaloje plokštumoje, kertančioje smūginės apkrovos tašką. Tampriąją deformaciją galima matuoti IV priedo 9 paveiksle nurodytu įtaisu.

3.4. **Liekamoji deformacija**

Saugos konstrukcijos liekamoji deformacija registruojama po paskutinio gniuždymo bandymo. Šiam tikslui prieš bandymo pradžią registruojama pagrindinių konstrukcijos, apsaugančios nuo apvirtimo, dalių padėtis atsižvelgiant į sėdynės atskaitos tašką.

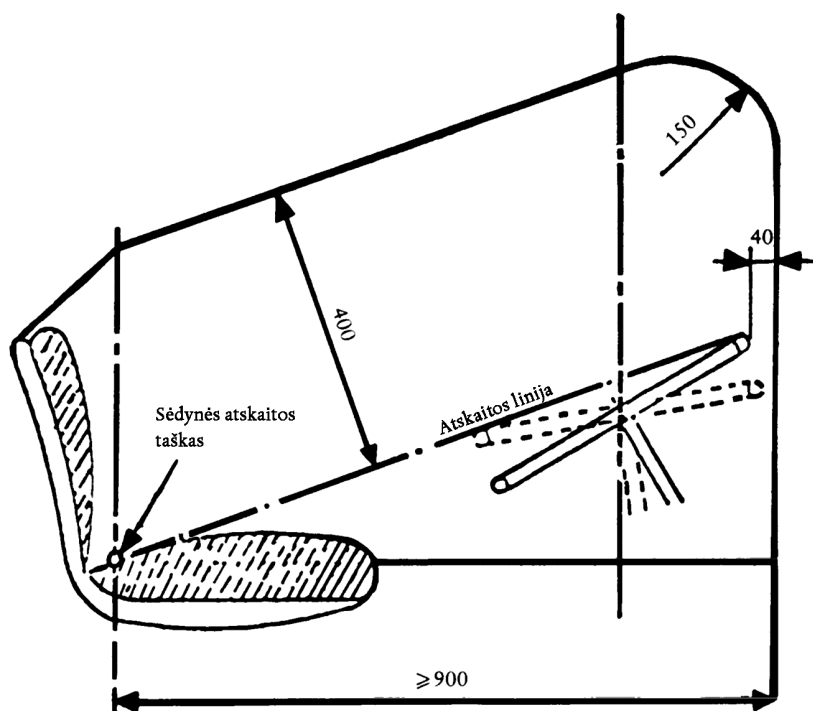
V PRIEDAS

PAVEIKSLAI

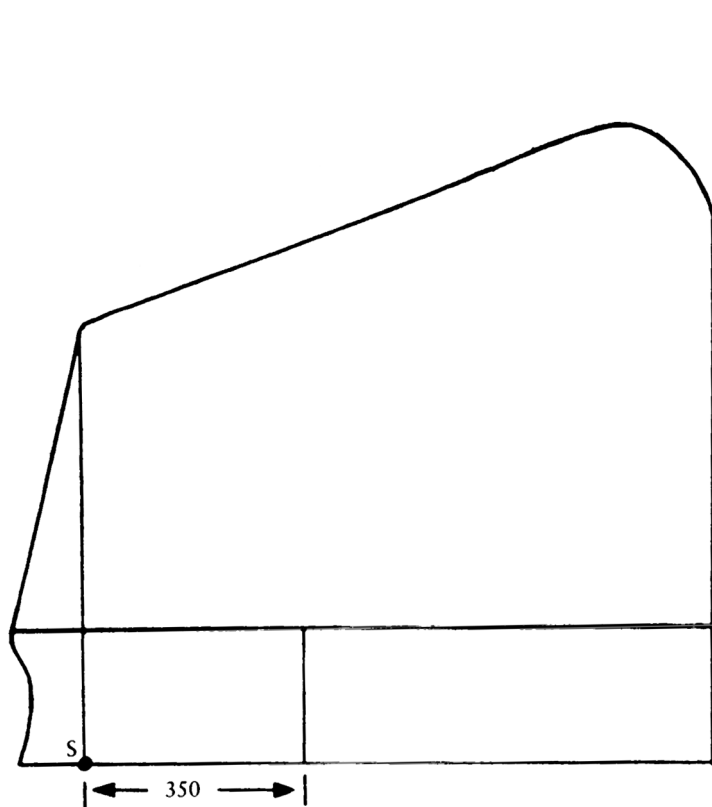
1 paveikslas

Traktoriaus atsparumo apvirtimui bandymų stendas, kurio gradientas 1:1,5

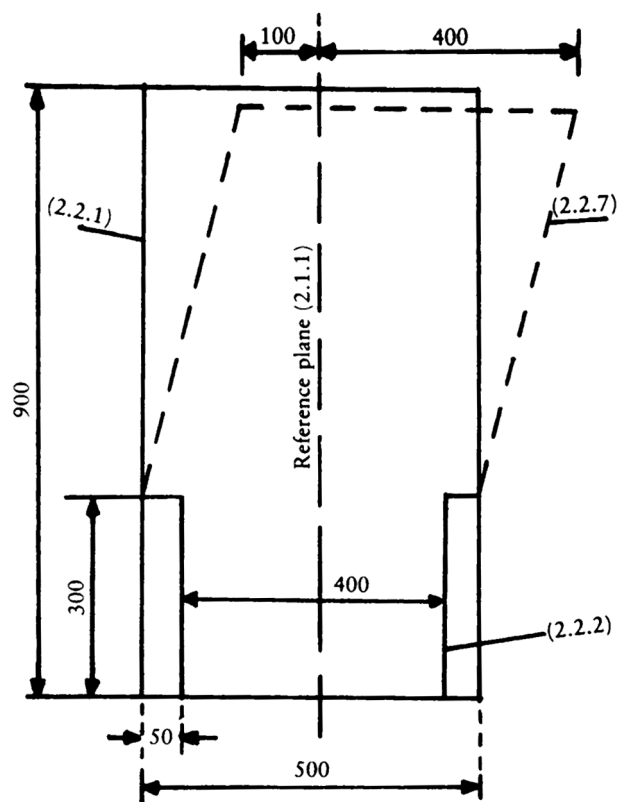
2a paveikslas

Laisvoji erdvė – pjūvis per atskaitos plokštumą

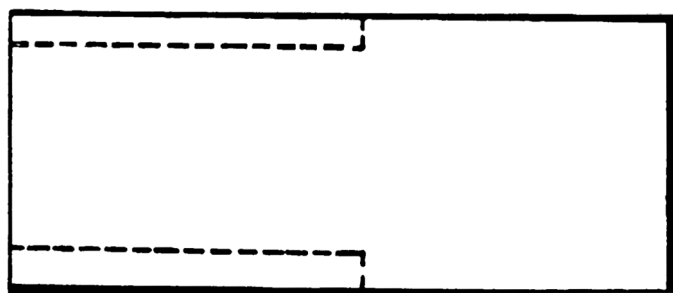
2b paveikslas

Laisvoji erdvė – šoninis vaizdas

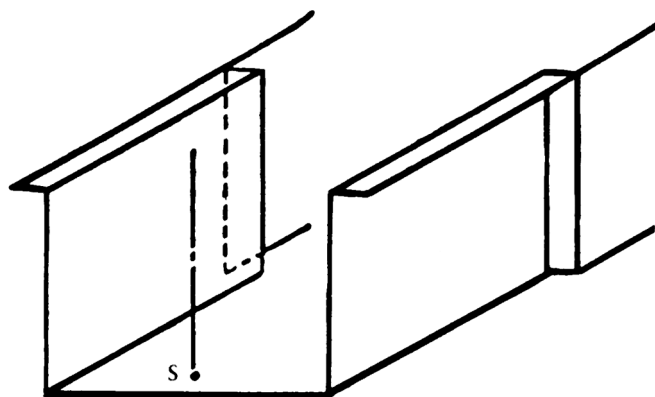
2c paveikslas

Laisvoji erdvė – vaizdas iš užpakalio

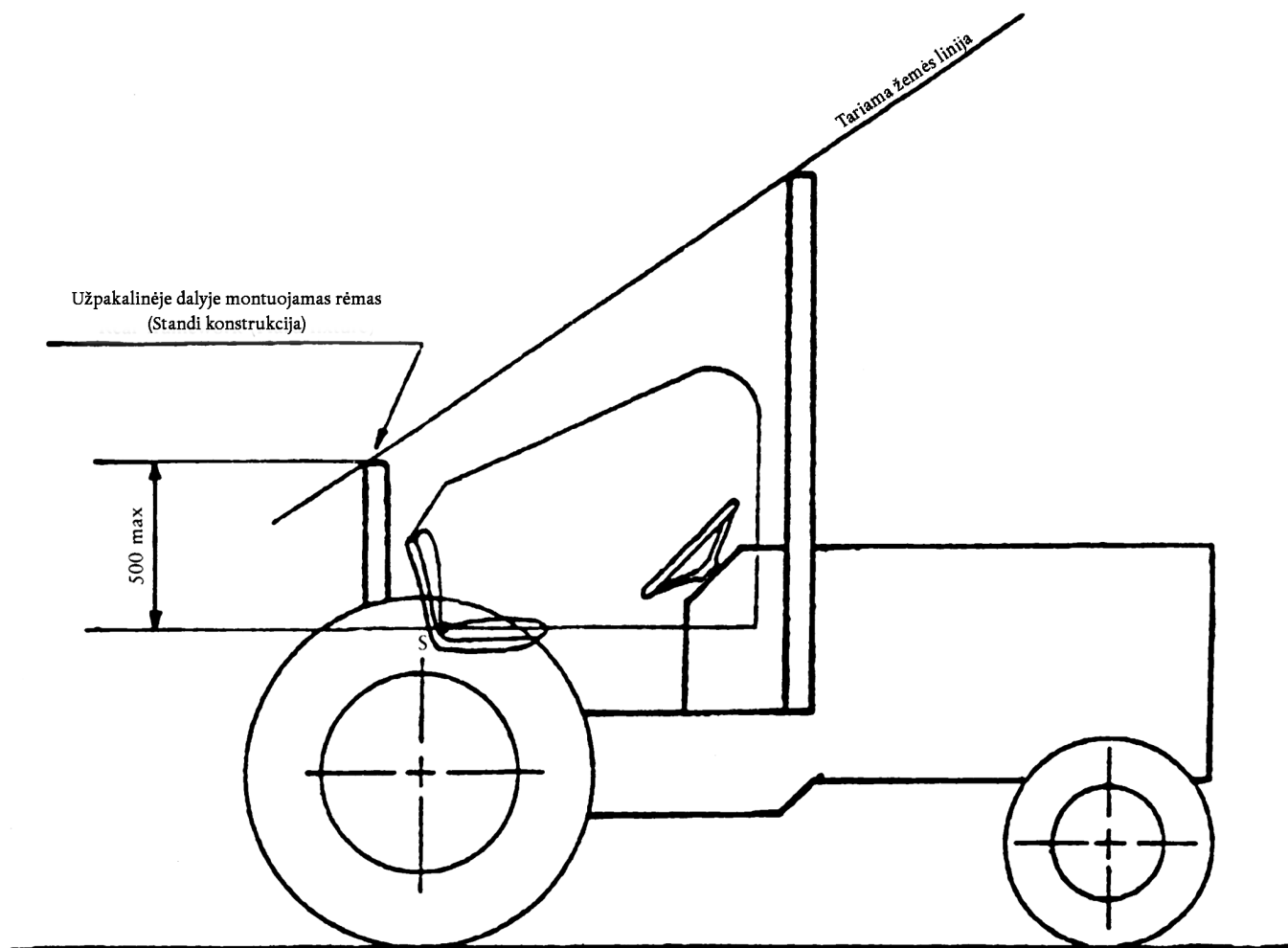
2d paveikslas

Laisvoji erdvė – vaizdas iš viršaus

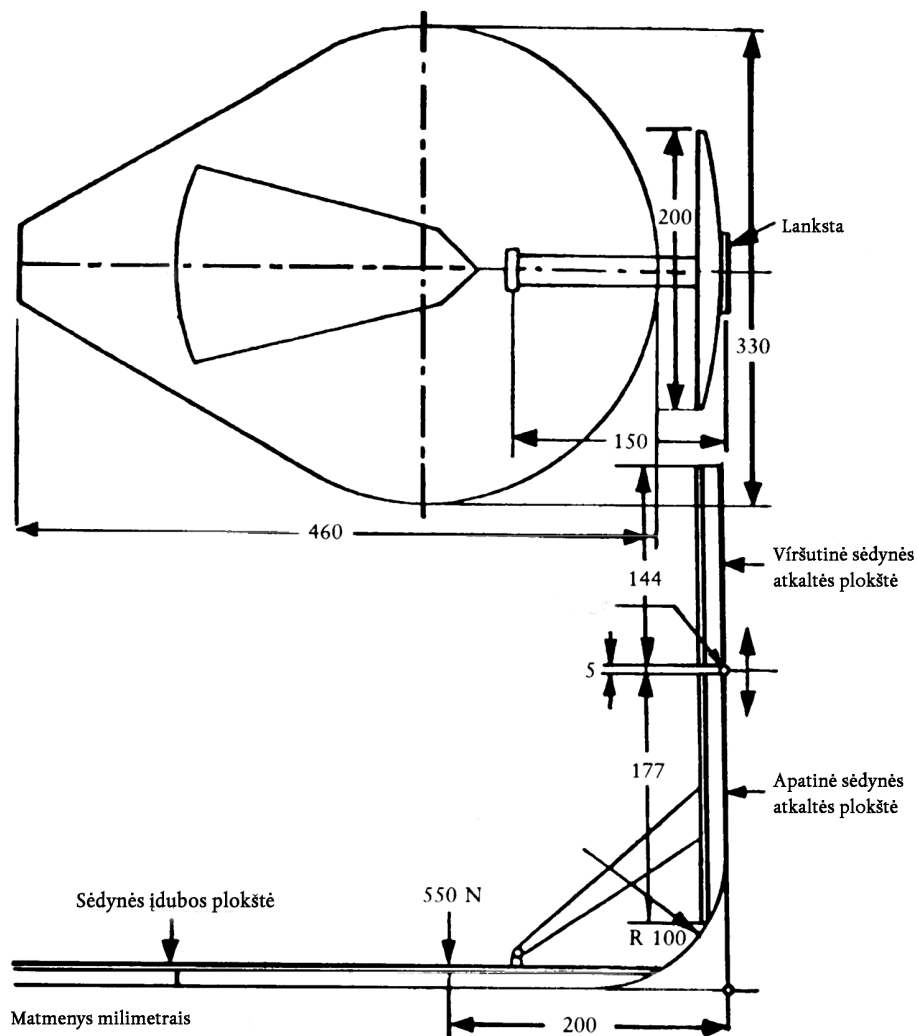

2e paveikslas

Apatinė laisvosios erdvės dalies $\frac{3}{4}$ vaizdas iš užpakalio

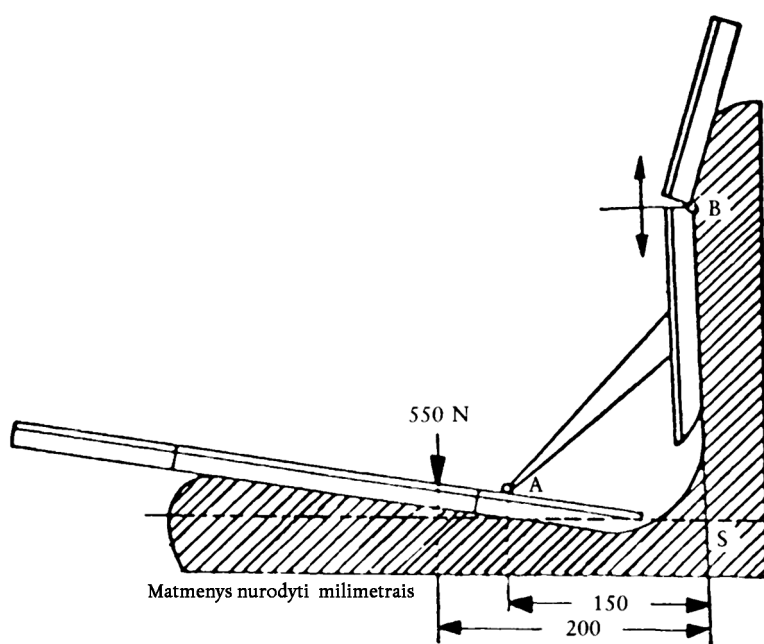

2f paveikslas

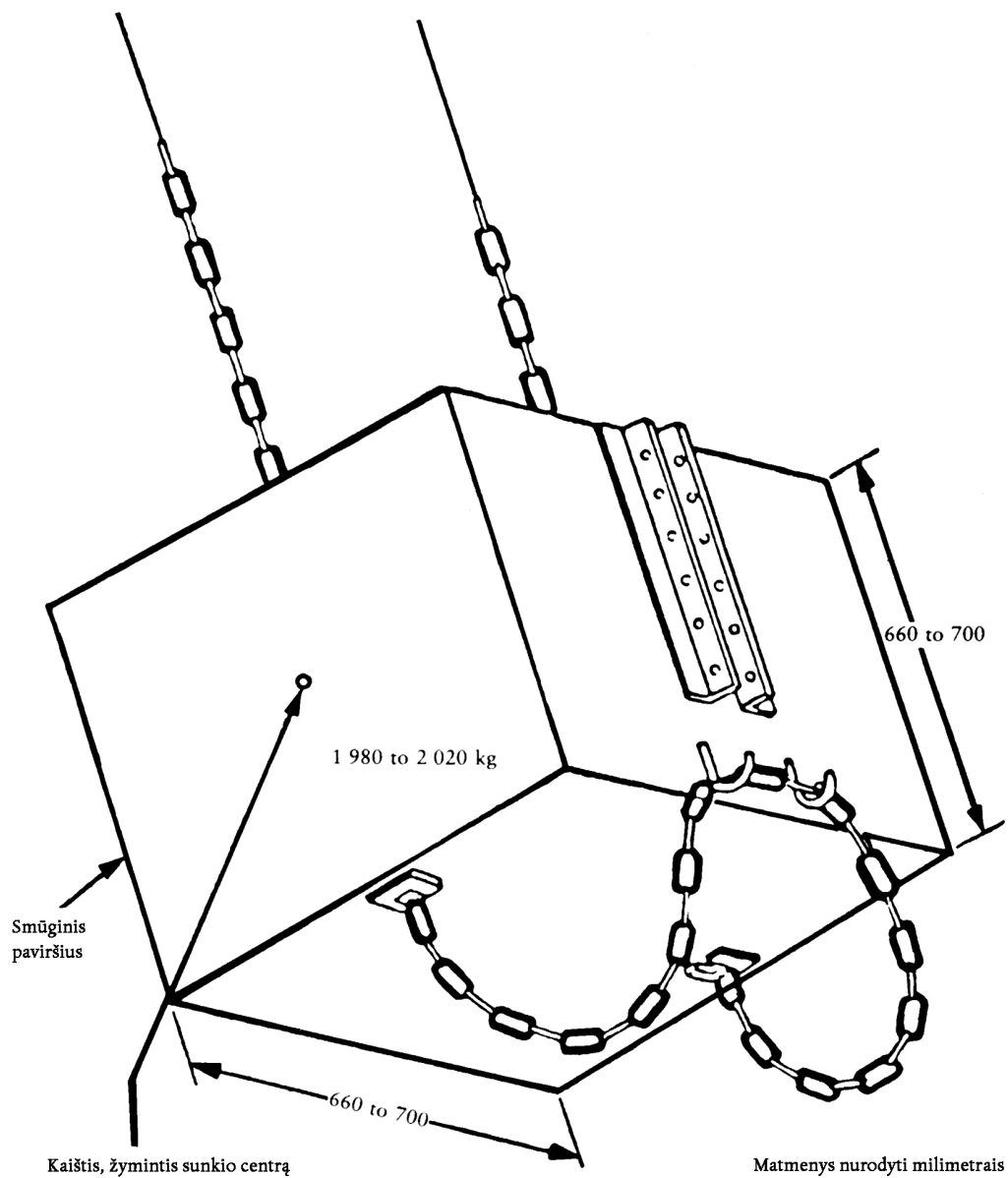
3a paveikslas

Įtaisas sėdynės atskaitos taškui nustatyti

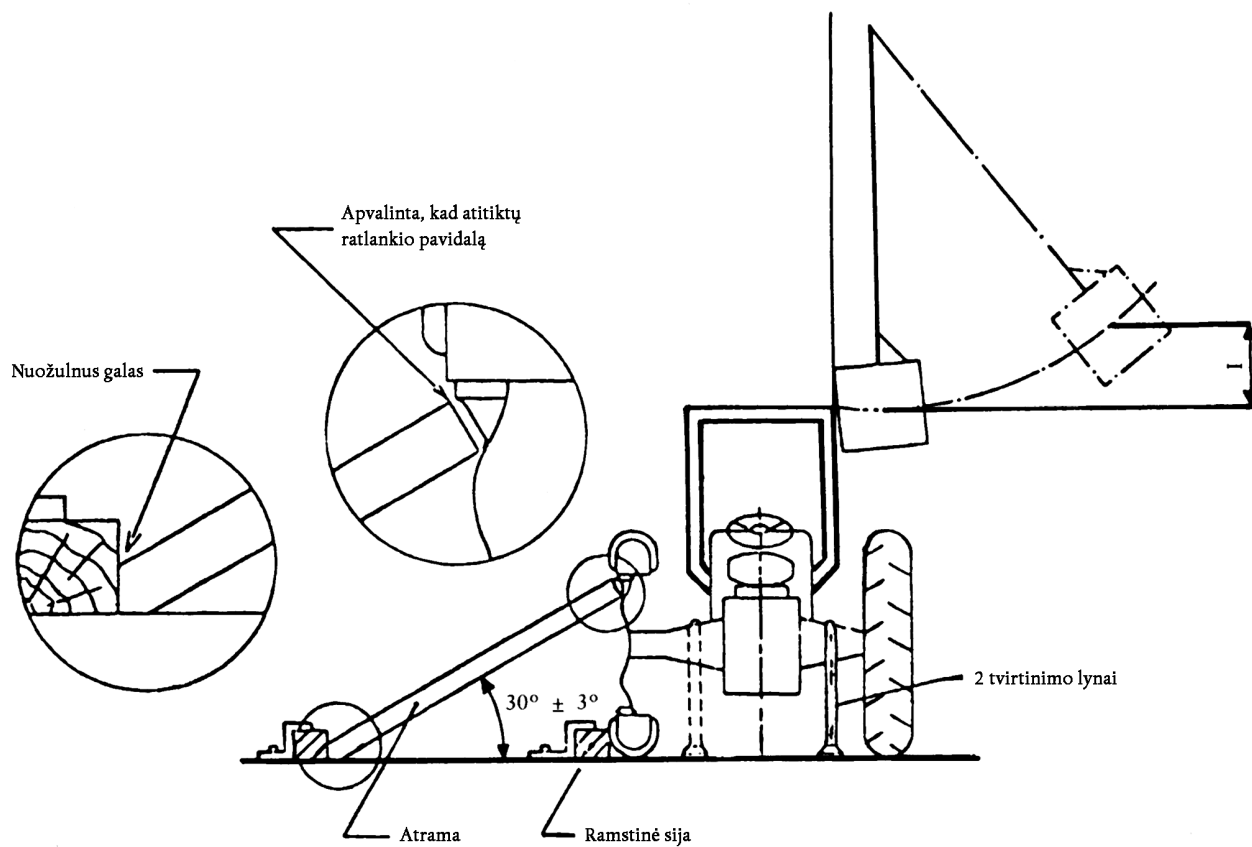
3b paveikslas

Sėdynės atskaitos taško nustatymo metodas

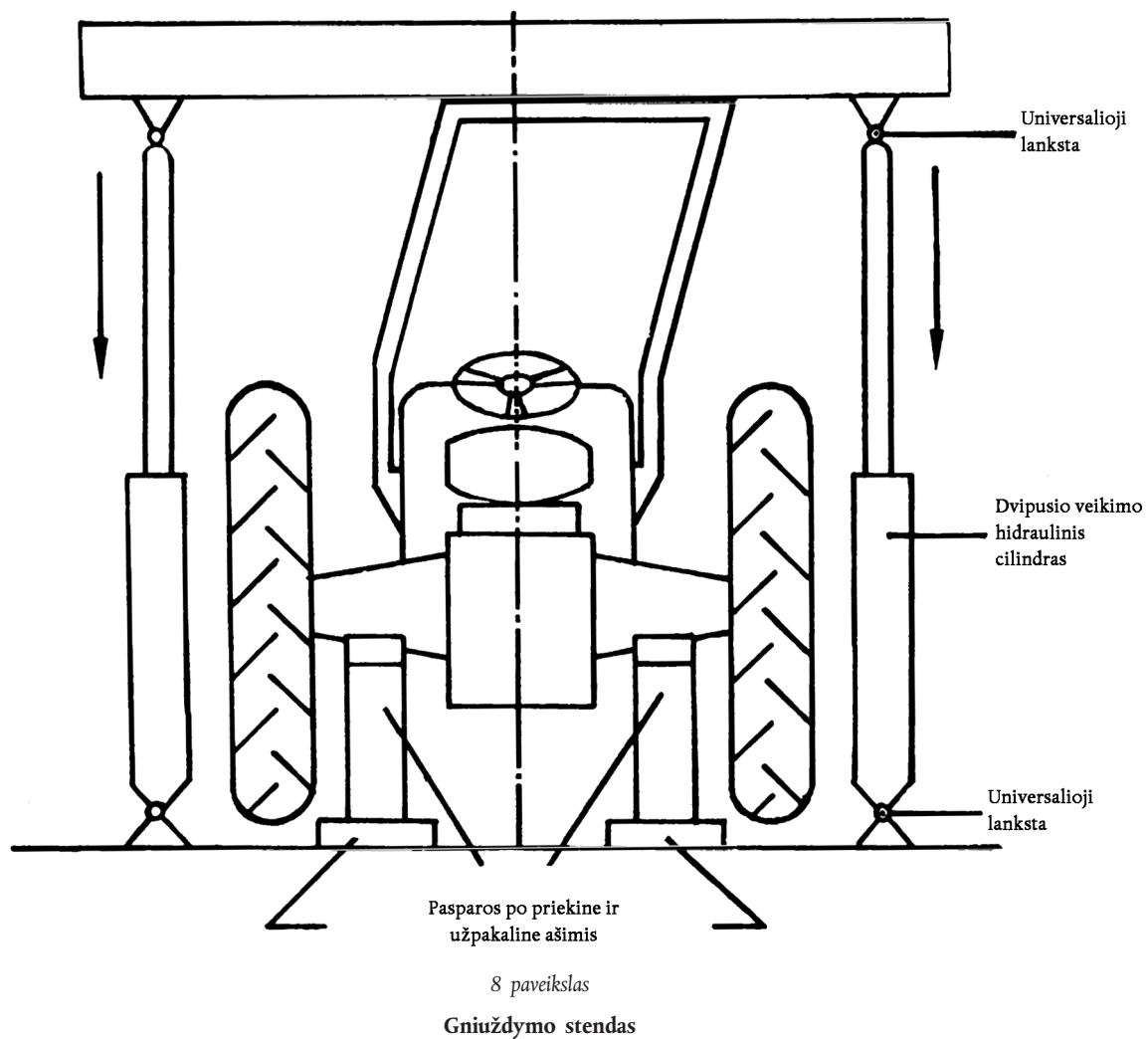
4 paveikslas

Svarmuo ir jo pakabinimo grandinės arba vieliniai lynai

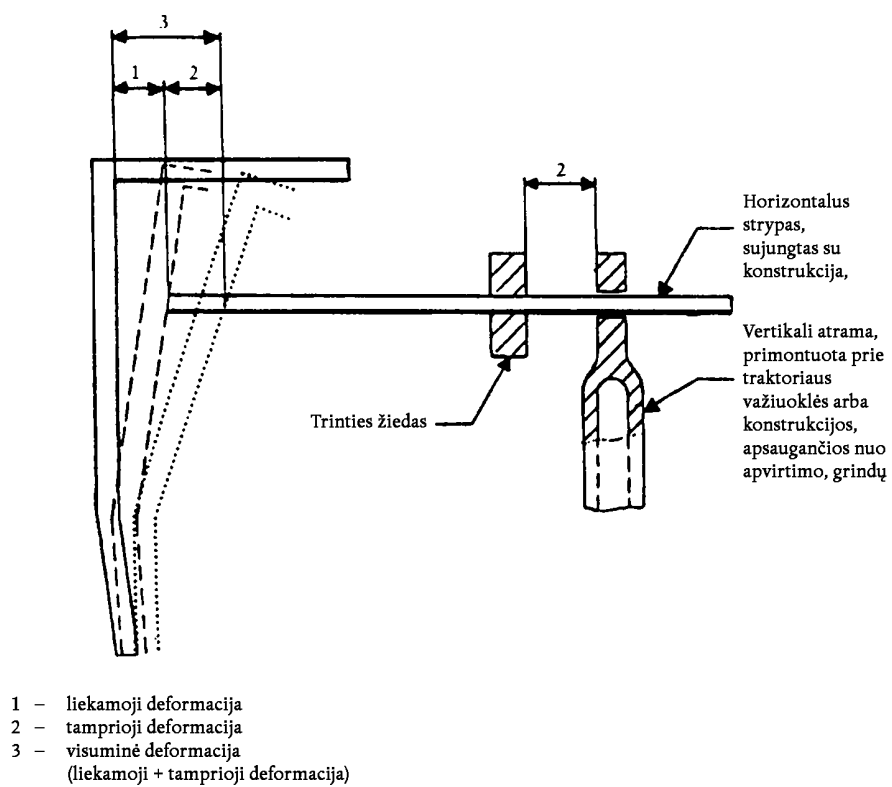

7 paveikslas

Traktoriaus tvirtinimo prie pagrindo pavyzdys – smūgine apkrova veikiamas saugos konstrukcijos šonas

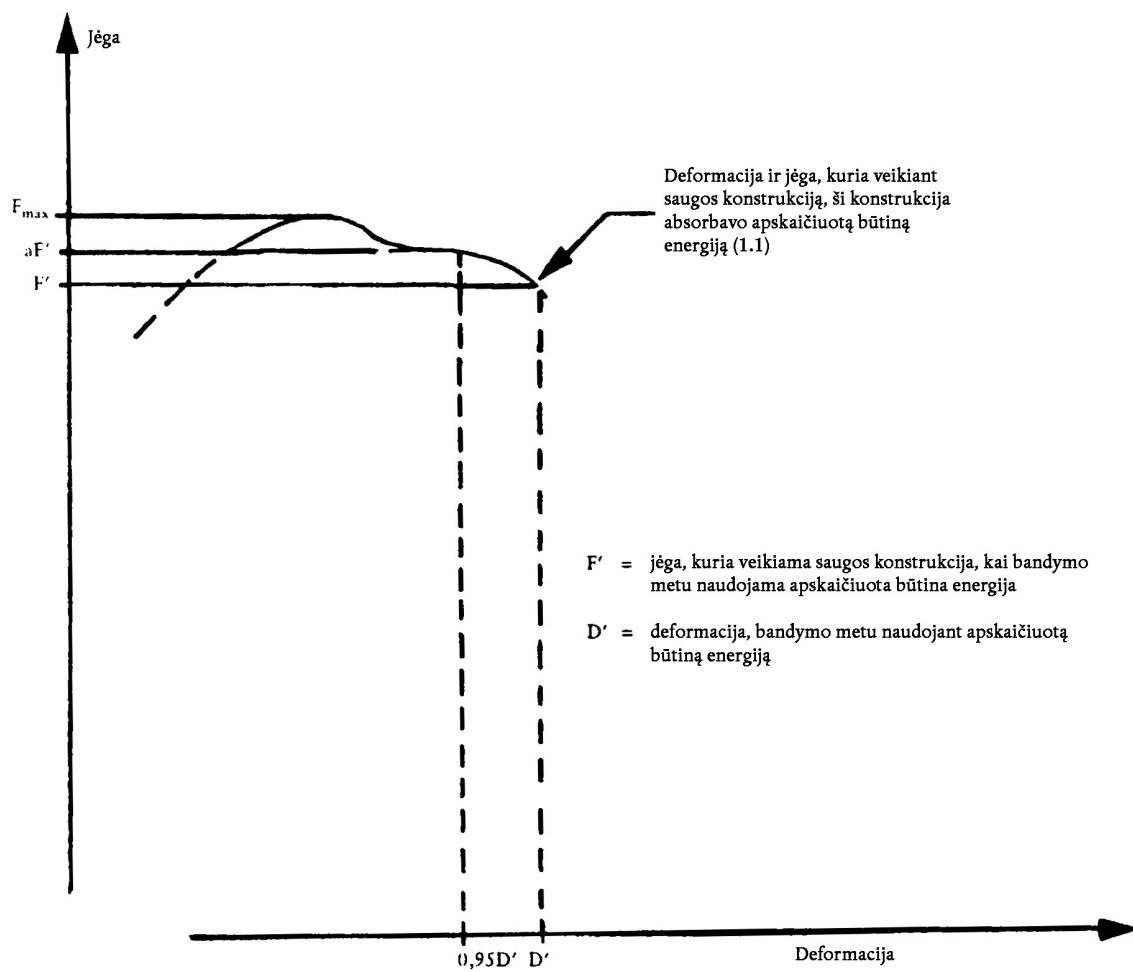

Pastaba: Konstrukcijos, apsaugančios nuo apvirtimo, pavidalas pateiktas iliustracijai ir matmenų nuorodai. Ji neteikia projekto reikalavimų.

9 paveikslas

Įtaisas tamptariajai deformacijai matuoti

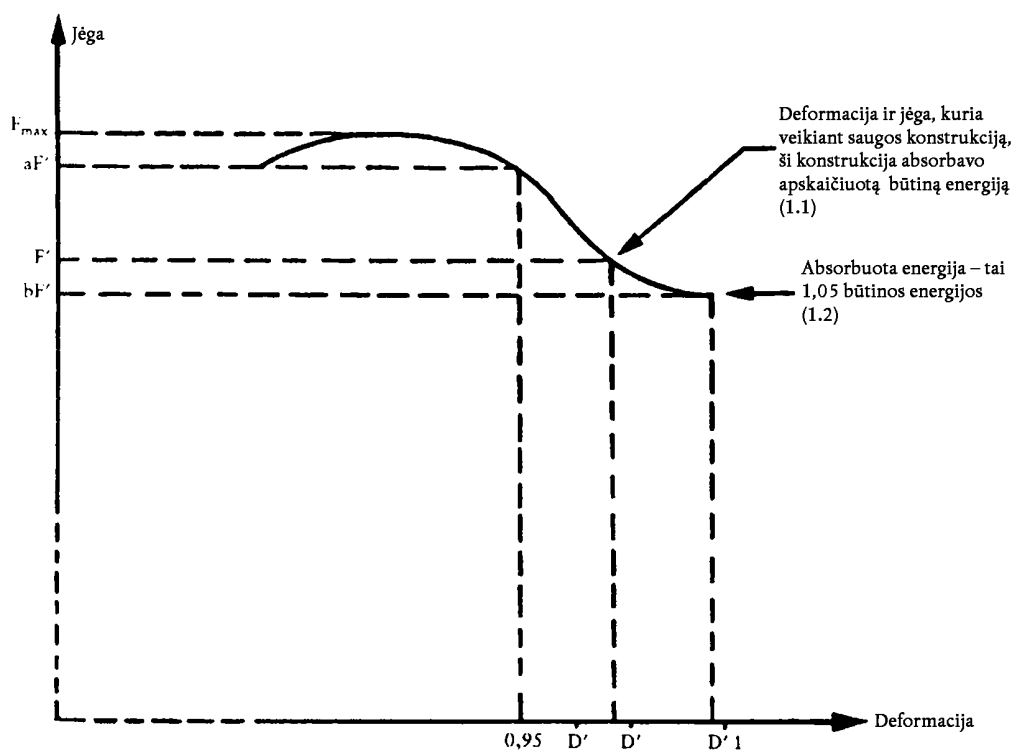

1. Atskaitos aF' , atitinkanti $0,95 D'$.
- 1.1. Perkrovos bandymo galima neatlikti, jeigu $aF' < 1,03 F'$.

10a paveikslas

Jėgos-deformacijos kreivė

Perkrovos bandymo galima neatlikti

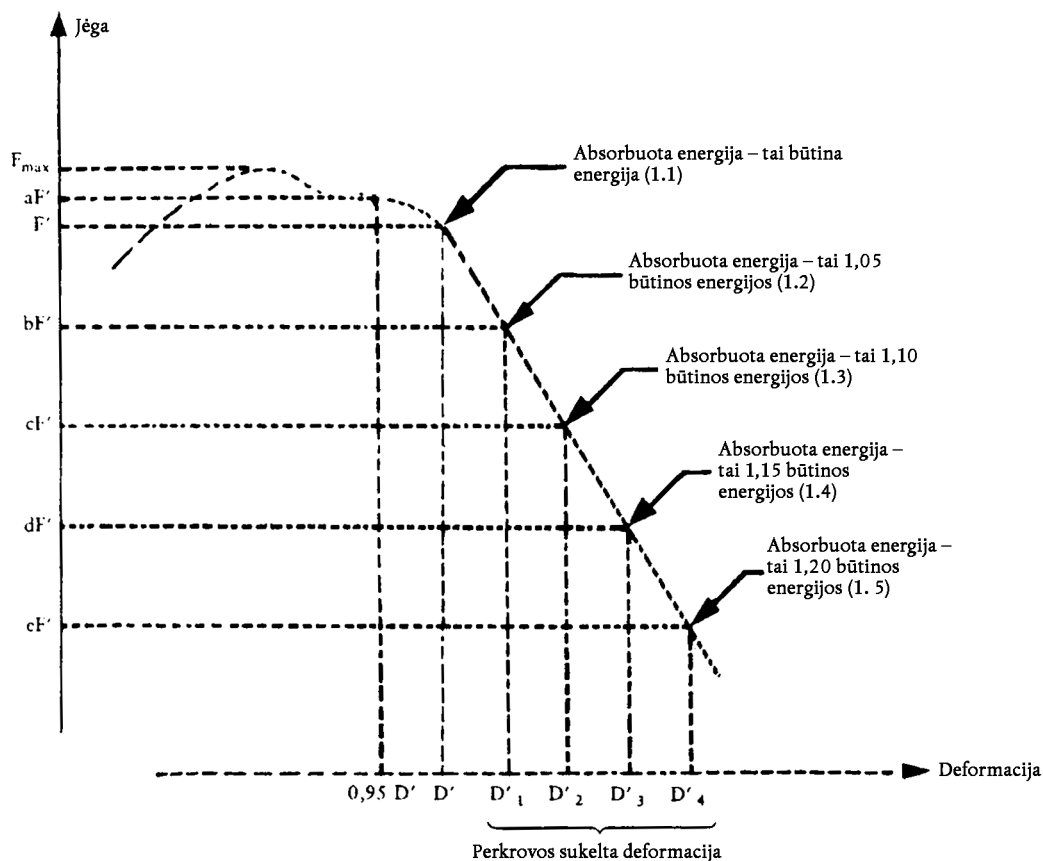

1. Atskaitos aF' , atitinkanti $0,95 D'$.
- 1.1. Perkrovos bandymą būtina atlikti, jeigu $aF' > 1,03 F'$.
- 1.2. Perkrovos bandymo rezultatai atitinka reikalavimus, jeigu $bF' > 0,97 F'$ ir $bF' > 0,8 F_{max}$.

10b paveikslas

Jėgos-deformacijos kreivė

Perkrovos bandymą būtina atlikti

1. Atskaitos aF' – tai $0,95 D'$.
- 1.1. Perkrovo bandymą būtina atlikti, jeigu $aF' > 1,03 F'$.
- 1.2. Jeigu $bF' < 0,97 F'$, perkrovo bandymas turi būti tęsiamas.
- 1.3. Jeigu $cF' < 0,97 bF'$, perkrovo bandymas turi būti tęsiamas.
- 1.4. Jeigu $dF' < 0,97 cF'$, perkrovo bandymas turi būti tęsiamas.
- 1.5. Perkrovo bandymo rezultatai atitinka reikalavimus, jeigu $eF' > 0,8 F_{max}$.

Pastaba: Jeigu bet kuriuo metu F vertė mažėja labiau kaip $0,8 F_{max}$, saugos konstrukcija neatitinka reikalavimų

10 c paveikslas

Jėgos ir deformacijos kreivė

Perkrovo bandymas turi būti tęsiamas

VI PRIEDAS

PAVYZDYS

SAUGOS KONSTRUKCIJOS (PRIEKINĖJE TRAKTORIAUS DALYJE MONTUOJAMAS RĖMAS) STIPRUMO BEI ŠIOS KONSTRUKCIJOS MONTAVIMO PRIE TRAKTORIAUS ĮTAISŲ STIPRUMO BANDYMO SIEKiant GAUTI EEB SUDĖTINĖS DALIES TIPO TVIRTINIMĄ ATASKAITA

Saugos konstrukcija		Bandymų stoties identifikavimas
Modelis		
Tipas		
Traktoriaus modelis		
Traktoriaus tipas		
Bandymų metodas	I/II ⁽¹⁾	

EEB sudėtinės dalies tipo tvirtinimo Nr.

1. Saugos konstrukcijos prekės ženklas arba firmos pavadinimas

.....

2. Traktoriaus arba saugos konstrukcijos gamintojo pavadinimas ir adresas

.....

3. Jeigu reikia, traktoriaus arba saugos konstrukcijos gamintojo įgaliotojo atstovo pavadinimas ir adresas

.....

4. Traktoriaus, su kuriuo atlikti bandymai, specifikacijos

4.1. Prekės ženklas arba firmos pavadinimas

4.2. Tipas:

4.3. Serijos numeris

4.4. Traktoriaus bazė/inercijos momentas ⁽¹⁾ mm/kgm² ⁽¹⁾

4.5. Padangų matmenys: priekinių
užpakalinių

5. EEB sudėtinės dalies tipo tvirtinimo išplėtimas kitiems traktorių tipams

5.1. Prekės ženklas arba firmos pavadinimas

5.2. Tipas:

5.3. Traktoriaus masė be balasto su primontuota konstrukcija, apsauganti nuo apvirtimo, be vairuotojo kg

⁽¹⁾ Nereikalingas irasas išbraukiamas.

- 5.4. Padangų matmenys: priekinių
užpakalinių
6. **Saugos konstrukcijos specifikacijos**
- 6.1. Saugos konstrukcijos ir įtaisų, kuriais ji montuojama prie traktoriaus, bendrojo vaizdo brėžinys
- 6.2. Saugos konstrukcijos montavimo įtaisų nuotraukos
- 6.3. Trumpas konstrukcijos, apsaugančios nuo apvirtimo, aprašas, įskaitant konstrukcijos tipą, detales, kuriomis ji montuojama prie traktoriaus, plakiravimo detales, prieigos į šią konstrukciją ir evakuacijos priemonės, konstrukcijos, apsaugančios nuo apvirtimo, vidaus apdailos detales, apsaugos priemones, kad apvirtęs traktorius nesiverstų keletą kartų iš eilės
- 6.4. Matmenys
- 6.4.1. Atstumas nuo sėdynės, kai joje sėdi vairuotojas, atskaitos taško/nuo sėdynės atskaitos taško iki stogo detalių ⁽¹⁾..... mm
- 6.4.2. Atstumas nuo traktoriaus kabinos grindų iki stogo detalių mm
- 6.4.3. Mažiausias atstumas nuo vairaračio iki saugos konstrukcijos mm
- 6.4.4. Gabaritinis traktoriaus aukštis su primontuota saugos konstrukcija mm
- 6.4.5. Gabaritinis saugos konstrukcijos plotis mm
- 6.5. Naudotų medžiagų ypatybės ir kokybė, taikyti standartai
- Pagrindinis rėmas (medžiaga ir matmenys)
- Montavimo reikmenys (medžiaga ir matmenys)
- Stogas (medžiaga ir matmenys)
- Vidaus apdaila (medžiaga ir matmenys)
- Surinkimo ir montavimo varžtai (rūšis ir matmenys)
7. **Bandymų rezultatai**
- 7.1. Smūginės apkrovos ir apkrovos bei gniuždymo bandymai ⁽¹⁾
- Smūginės apkrovos ir apkrovos ⁽²⁾ bandymai buvo atlikti su saugos konstrukcijos, užpakalinės dalies kairiuoju/dešiniuoju kraštu ⁽²⁾ ir su šios konstrukcijos priekinės dalies kairiuoju/dešiniuoju kraštu ir su dešiniuoju/kairiuoju kraštu ⁽²⁾. Etaloninė masė, naudota smūginės apkrovos energijai ir apkrovos bei gniuždymo jėgoms skaičiuoti buvo
- Bandymų rezultatai dėl trūkių arba plyšių, didžiausios momentinės deformacijos ir laisvosios erdvės atitinka reikalavimus arba jų neatitinka ⁽²⁾.
- 7.2. Deformacija, išmatuota atlikus bandymus
- Liekamoji deformacija:
- veikiant saugos konstrukcijos užpakalinės dalies: kairįjį kraštą:.....mm
dešinįjį kraštą:.....mm
- veikiant saugos konstrukcijos priekinės dalies: kairįjį kraštą:.....mm
dešinįjį kraštą:.....mm

⁽¹⁾ Nereikalingas įrašas išbraukiamas atsižvelgiant į bandymo atlikimo būdą.

⁽²⁾ Nereikalingas įrašas išbraukiamas.

- į šoną:
- priekinėje dalyje mm
- užpakalinėje dalyje mm
- iš viršaus į apačią:
- priekinėje dalyje mm
- užpakalinėje dalyje mm
- Skirtumas tarp didžiausios akimirkinės ir liekamosios deformacijos, kai saugos konstrukcijos šonas veikiamas smūgine apkrova mm
8. Ataskaitos numeris
9. Ataskaitos parengimo data
10. Parašas
-

VII PRIEDAS

ŽENKLAI

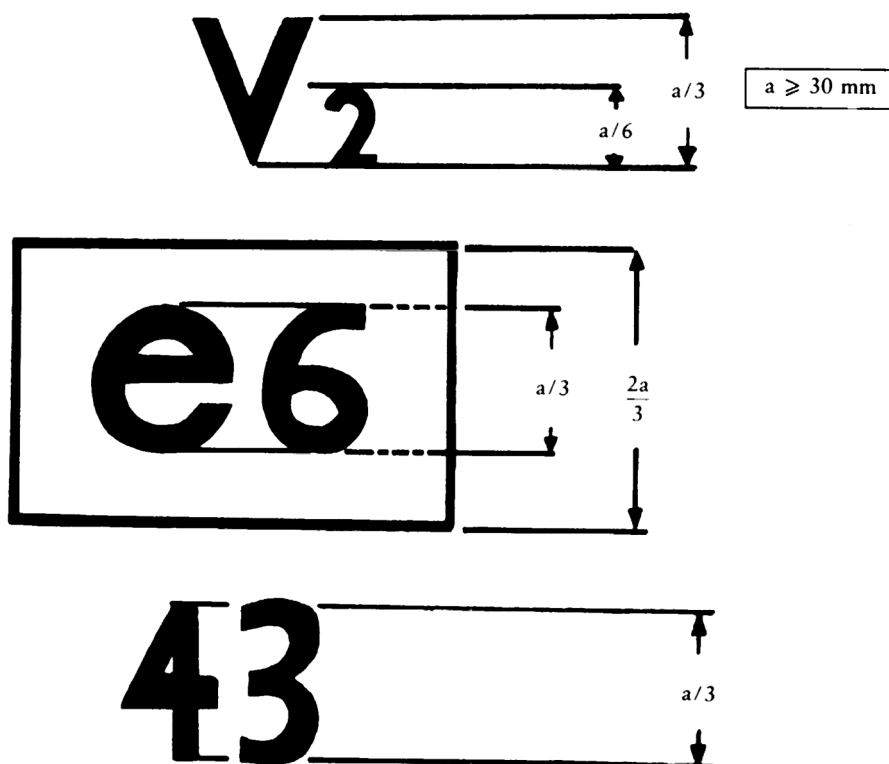
EEB sudėtinės dalies tipo tvirtinimo ženklas:

- tai stačiakampis, supantis mažąją raidę „e“, po kurios eina sudėtinės dalies tipo tvirtinimą suteikusios valstybės narės skiriamoji (-osios) raidė (-ės) arba numeris:

1	Vokietija,
2	Prancūzija,
3	Italija,
4	Nyderlandai,
6	Belgija,
9	Ispanija,
11	Didžioji Britanija,
13	Liuksemburgas,
18	Danija,
IRL	Airija,
EL	Graikija,
P	Portugalija,

- tai po stačiakampiu ir šalia jo dedamas EEB sudėtinės dalies tipo tvirtinimo numeris, atitinkantis EEB sudėtinės dalies tipo tvirtinimo sertifikato, išduoto dėl saugos konstrukcijos tipo stiprumo ir jos montavimo prie traktoriaus įtaisų stiprumo, numerį,
- tai V arba SV raidės atsižvelgiant į tai, ar buvo atliktas dinaminis (V), ar statinis (SV) bandymas, po kurių yra skaičius „2“, nurodantis, kad tai saugos konstrukcija, apibrėžta šioje direktyvoje.

EEB SUDĖTINĖS DALIES TIPO TVIRTINIMO ŽENKLO PAVYZDYS

Paaiškinimas:

Saugos konstrukcija su EEB sudėtinės dalies tipo tvirtinimo ženklu, pateiktu pirmiau – tai rėmo tipo konstrukcija, sudaryta iš dviejų priekyje sumontuotų atramų, su kuria atliktas dinaminis bandymas, ji skirta siauros tarpvėžės traktoriui (V2) ir kuriai EEB sudėtinės dalies tipo tvirtinimas suteiktas Belgijoje (e6) (tvirtinimo numeris 43).

VIII PRIEDAS

EEB SUDĖTINĖS DALIES TIPO TVIRTINIMO CERTIFIKATO PAVYZDYS

Kompetentingos institucijos pavadinimas

PRANEŠIMAS APIE EEB SUDĖTINĖS DALIES TIPO TVIRTINIMO SUTEIKIMĄ, ATSAKYMĄ SUTEIKTI TVIRTINIMĄ, TVIRTINIMO PASKELBIMĄ NEGALIOJANČIU ARBA ŠIO TVIRTINIMO GALIOJIMO IŠPLĖTIMĄ, KAS SUSIJĘ SU SAUGOS KONSTRUKCIJOS (PRIEKINĖJE DALYJE MONTUOJAMAS RĖMAS) STIPRUMU IR JOS MONTAVIMO PRIE TRAKTORIAUS ĮTAISŲ STIPRUMU

- EEB sudėtinės dalies tipo tvirtinimo Nr.:išplėtimas ⁽¹⁾
1. Saugos konstrukcijos prekės pavadinimas arba prekės ženklas
 2. Saugos konstrukcijos gamintojo pavadinimas ir adresas.....
 3. Jeigu reikia, saugos konstrukcijos gamintojo įgaliotojo atstovo pavadinimas ir adresas:.....
 4. Traktoriaus, kuriam skirta saugos konstrukcija, prekės ženklas arba prekės pavadinimas ir komercinis aprašas.....
 5. EEB sudėtinės dalies tipo tvirtinimas pradedamas taikyti šiam (-iems) traktoriaus (-ių) tipui (-ams) ir, jeigu reikia, šio (-ių) tipo (-ų) komercinis aprašas.....
 - 5.1. Traktoriaus masė be balasto, kaip apibrėžta II priedo 1.4 punkte, etaloninę masę, kuri naudojama bandymui atlikti, viršija daugiau kaip 5 % šios masės neviršija ⁽²⁾ daugiau kaip 5 %.
 - 5.2. Tvirtinimo būdas ir tvirtinimo taškai yra tapatūs/netapatūs ⁽²⁾
 - 5.3. Visi sudėtinės dalys, kuriuos galima naudoti kaip saugos konstrukcijos atramas, tapatūs/netapatūs ⁽²⁾.
 6. Pristatyta EEB sudėtinės dalies tipui tvirtinti (data)
 7. Bandymų stotis
 8. Bandymų stoties ataskaitos numeris ir ataskaitos įteikimo data
 9. EEB sudėtinės dalies tipo tvirtinimo suteikimo data/atsakymo suteikti tvirtinimą data/suteikto tvirtinimo paskelbimo negaliojančiu data ⁽²⁾
 10. EEB sudėtinės dalies tipo suteikto tvirtinimo išplėtimo data/atsakymo išplėsti galiojimą data/išplėtimo skelbimo negaliojančiu data ⁽²⁾
 11. Vieta
 12. Data
 13. Šie dokumentai su pirmiau pateiktu sudėtinės dalies tipo tvirtinimo numeriu pridedami prie šio sertifikato (pavyzdžiui, techninio centro ataskaita). Šiuos dokumentus reikia siųsti kitų valstybių narių kompetentingoms institucijoms, jeigu jos šito reikalauja

⁽¹⁾ Jeigu galiojimas išplečiamas, nurodoma, ar tai pirminio EEB sudėtinės dalies tipo tvirtinimo pirmasis ir t. t. išplėtimas.

⁽²⁾ Nereikalingas įrašas išbraukiamas.

IX PRIEDAS

EEB TIPO TVIRTINIMO SĄLYGOS

1. Paraišką suteikti EEB tipo patvirtinimą traktoriui atsižvelgiant į saugos konstrukcijos ir į įtaisų, kuriais ši saugos konstrukcija montuojama prie traktoriaus, stiprumą, įteikia traktoriaus gamintojas arba jo įgaliotasis atstovas.
 2. Traktoriaus tipo, kuriam turi būti suteiktas tvirtinimas, pavyzdinis traktorius, prie kurio primontuota deramai patvirtinta saugos konstrukcija ir jos tvirtinimo įtaisai, pristatomi į techninę tarnybą, atsakingą, kad būtų atlikti tipo tvirtinimo bandymai.
 3. Už tipo tvirtinimo bandymų atlikimą atsakinga techninė tarnyba tikrina, ar patvirtintą saugos konstrukcijos tipą ketinama montuoti prie traktoriaus, kurio tipą tvirtinti prašoma. Techninė tarnyba visų pirmiausia nustato, ar saugos konstrukcijos montavimo įtaisai atitinka tuos įtaisus, kurie buvo naudoti suteikiant EEB sudėtinės dalies tipo tvirtinimą.
 4. EEB tipo tvirtinimo turėtojas gali prašyti, kad šis patvirtinimas būtų išplėstas ir kitiems saugos konstrukcijos tipams.
 5. Kompetentingos institucijos leidžia, kad pirmiau nurodytas tvirtinimas būtų išplėstas kitiems saugos konstrukcijos tipams, jeigu laikomasi šių sąlygų:
 - 5.1. Naujam saugos konstrukcijos tipui ir jos montavimo prie traktoriaus įtaisams turi būti suteiktas EEB sudėtinės dalies tipo tvirtinimas.
 - 5.2. Nauja saugos konstrukcija turi būti suprojektuota tam, kad būtų primontuota prie tokio tipo traktoriaus, kuriam prašoma išplėsti EEB tipo tvirtinimą.
 - 5.3. Saugos konstrukcijos montavimo prie traktoriaus įtaisai atitinka tuos įtaisus, kurie buvo išbandyti suteikiant EEB sudėtinės dalies tipo tvirtinimą.
 6. X priede pateikto pavyzdžio sertifikatas pridedamas prie EEB tipo tvirtinimo sertifikato, kai tvirtinimas suteikiamas kiekvienam tipui, arba kai tipo tvirtinimas išplečiamas kitiems tipams, arba kai atsisakoma leisti tipo tvirtinimą išplėsti kitiems tipams.
 7. Jeigu paraiška traktoriaus tipui suteikti EEB tipo tvirtinimą įteikiama kartu su prašymu EEB sudėtinės dalies tipo tvirtinimą suteikti saugos konstrukcijos tipui, kurį ketinama primontuoti prie traktoriaus tipo, kuriam prašoma EEB tipo tvirtinimo, 2 ir 3 punktuose nustatytų tikrinimų galima neatlikti.
-

X PRIEDAS

PAVYZDYS

Kompetentingos institucijos pavadinimas

**EEB TIPO TVIRTINIMO SERTIFIKATO, IŠDUOTO TRAKTORIUI, PRIEDAS DĖL SAUGOS KONSTRUKCIJOS
(PRIEKINĖJE DALYJE MONTUOJAMAS RĖMAS) IR ĮTAISŲ, KURIAIS ŠI KONSTRUKCIJA MONTUOJAMA
PRIE TRAKTORIAUS, STIPRUMO**

(1974 m. kovo 4 d. Tarybos direktyvos 74/150/EEB dėl valstybių narių įstatymų, reglamentuojančių ratinių žemės ūkio ar miškų ūkio traktorių tipo patvirtinimą, suderinimo, 4 straipsnio 2 dalis ir 10 straipsnis)

EEB tipo tvirtinimo Nr:

..... išplėtimas ⁽¹⁾

1. Traktoriaus prekės arba markės pavadinimas
2. Traktoriaus tipas ir komercinis aprašas
3. Traktoriaus gamintojo pavadinimas ir adresas
4. Jeigu reikia, gamintojo įgaliotojo atstovo pavadinimas ir adresas
5. Saugos konstrukcijos prekės arba markės pavadinimas
6. EEB tipo tvirtinimo galiojimo išplėtimas šiam (-iems) saugos konstrukcijos tipui (-ams)
7. EEB tipui tvirtinti traktorius pristatytas (data)
8. Techninė tarnyba, atsakinga už atitikties tikrinimą suteikiant EEB tipo tvirtinimą
9. Šios tarnybos ataskaitos pateikimo data
10. Šios tarnybos parengtos ataskaitos numeris
11. EEB tipo tvirtinimas dėl saugos konstrukcijų ir jų montavimo prie traktoriaus įtaisų stiprumo suteiktas/ji suteikti atsisakyta ⁽²⁾
12. EEB tipo tvirtinimo dėl saugos konstrukcijų ir jų montavimo prie traktoriaus įtaisų stiprumo galiojimas išplėstas/-neišplėstas ⁽²⁾
13. Vieta
14. Data
15. Parašas

⁽¹⁾ Jeigu galiojimas išplečiamas, nurodoma, ar tai pirminio EEB tipo tvirtinimo pirmasis ir t. t. išplėtimas.

⁽²⁾ Nereikalingas įrašas išbraukiamas.